

Agencija za trg
vrednostnih papirjev

SMERNICE

ZA PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA IN FINANCIRANJA TERORIZMA

Datum izdaje: 10. oktober 2018

KAZALO

1. UVOD	4
2. SPLOŠNO O PRANJU DENARJA IN FINANCIRANJU TERORIZMA	5
2.1 Pranje denarja	5
2.2 Financiranje terorizma	6
3. OMEJEVALNI UKREPI	6
4. SLOVENSKA IN MEDNARODNA UREDITEV	7
4.1 Pravni akti Republike Slovenije	7
4.2 Ratificirane mednarodne pogodbe	8
4.3 Pravni akti Evropske unije	8
5. NALOGE IN OBVEZNOSTI ZAVEZANCEV PO ZPPDFT-1	9
5.1 Ocena tveganja za pranje denarja in financiranje terorizma	9
5.1.1. Izdelava ocene tveganja	9
5.2 Vzpostavitev politik, kontrol in postopkov za učinkovito ublažitev in obvladovanje tveganj pranja denarja in financiranja terorizma	11
5.3 Izvajanje ukrepov za poznavanje stranke na način in pod pogoji, ki jih določa ZPPDFT-1	12
5.3.1 Ugotavljanje istovetnosti stranke in preverjanje njene istovetnosti na podlagi verodostojnih, neodvisnih in objektivnih virov	13
5.3.2 Ugotavljanje dejanskega lastnika stranke	14
5.3.3 Pridobitev podatkov o namenu in predvideni naravi poslovnega razmerja ali transakcije ter drugih podatkov po ZPPDFT-1	15
5.3.4 Redno skrbno spremljanje poslovnih aktivnosti, ki jih stranka izvaja pri zavezancu	15
5.3.5 Obravnava neobičajnih transakcij (50. člen ZPPDFT-1)	17
5.4 Posebni obliki pregleda stranke: poenostavljen in poglobljen pregled stranke	18
5.4.1 Poenostavljen pregled	18
5.4.2 Poglobljen pregled	19
5.5 Sporočanje predpisanih in zahtevanih podatkov ter predložitve dokumentacije Uradu po določbah ZPPDFT-1	21
5.5.1 Sporočanje podatkov o gotovinskih transakcijah nad 15.000 EUR	22
5.5.2 Sporočanje podatkov o nakazilih nad 15.000 EUR	22
5.5.3 Sporočanje podatkov o sumljivih transakcijah	23
5.5.4. Predložitev dokumentacije Uradu	24
5.6 Imenovanje pooblaščenca oziroma pooblaščenke in namestnikov pooblaščenca ter zagotovitev pogojev za njihovo delo	24
5.7 Skrb za redno strokovno usposabljanje zaposlenih	24
5.8 Notranje kontrole in notranja revizija po ZPPDFT-1	25
5.9 Priprava seznama indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma	26
5.10 Zagotovitev varstva in hrambe podatkov ter upravljanje z ZPPDFT-1 predpisanih evidenc	26
5.11 Izvajanje ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma v podružnicah in hčerinskih družbah	27
5.12 Sistem obveščanja o kršitvah	28

6. OBVEZNOST POSLOVNIH SUBJEKTOV V ZVEZI Z UGOTAVLJANJEM SVOJIH DEJANSKIH LASTNIKOV	28
7. PRAVNA NARAVA IN VELJAVNOST SMERNIC	30
8. PRILOGE	31
<i>Seznam indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij s področja pranja denarja za zavezance pod primarnim nadzorom Agencije za trg vrednostnih papirjev</i>	<i>31</i>
<i>PRILOGA 1 - Seznam indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja</i>	<i>32</i>
1. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA TRANSAKCIJO	32
2. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA OSEBO	32
3. INDIKATORJI, KI SO POVEZANI Z NALOŽBAMI	33
4. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA ZAPOSLENE PRI ZAVEZANCU	33
<i>PRILOGA 2 - Seznam indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij s področja financiranja terorizma</i>	<i>34</i>
1. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA RAČUN	34
2. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA SKLENITEV POSLOVNEGA RAZMERJA	34
3. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA STRANKO	34
4. INDIKATORJI, KI SO POVEZANI Z NALOŽBAMI	35
5. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA NEPROFITNE ORGANIZACIJE (NPO)	35
<i>PRILOGA 3 – Drugi sezname</i>	<i>36</i>

1. UVOD

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 68/2016, v nadaljnjem besedilu: ZPPDFT-1) v 154. členu pooblašča Agencijo za trg vrednostnih papirjev (v nadaljnjem besedilu: Agencija), da samostojno ali skupaj z drugimi nadzornimi organi izda priporočila in smernice v zvezi z izvajanjem predpisanih ukrepov na področju odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, da bi zagotovila enotno izvajanje določb ZPPDFT-1 in na njegovi podlagi sprejetih predpisov. Smernice so namenjene enotnemu razumevanju in izvajanju določb ZPPDFT-1 in veljajo za tiste subjekte iz 4. člena ZPPDFT-1, za nadzor katerih je pristojna Agencija. Ti subjekti (v nadaljnjem besedilu: zavezanci) so:

1. banke, podružnice bank tretjih držav in bank držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene za neposredno opravljanje bančnih storitev v Republiki Sloveniji,
2. hranilnice,
3. plačilne institucije, plačilne institucije z opustitvijo ter plačilne institucije in plačilne institucije z opustitvijo držav članic, ki v skladu z zakonom, ki ureja plačilne storitve in sisteme, ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji ali opravljajo plačilne storitve v Republiki Sloveniji prek zastopnika oziroma neposredno,
4. borznoposredniške družbe,
5. investicijski skladi, ki prodajajo svoje lastne enote v Republiki Sloveniji; če se investicijski sklad ne upravlja sam, se določba tega zakona, ki velja za zavezanca, uporablja za upravljavca tega sklada,
6. družbe za upravljanje in upravljavci alternativnih investicijskih skladov, ki opravljajo storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti in pomožne storitve iz zakona, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje, oziroma zakona, ki ureja upravljavce alternativnih investicijskih skladov,
7. podružnice investicijskega podjetja države članice in podružnice investicijskega podjetja tretje države v Republiki Sloveniji,
8. podružnice družbe za upravljanje v Republiki Sloveniji, ki opravljajo storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti in pomožne storitve iz zakona, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje,
9. podružnice upravljavca države članice in podružnice upravljavca alternativnega investicijskega sklada tretje države v Republiki Sloveniji, ki opravljajo storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti in pomožne storitve iz zakona, ki ureja upravljavce alternativnih investicijskih skladov,
10. upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov,
11. upravljavci premostitvenega sklada iz zakona, ki ureja premostitveno zavarovanje poklicnih in vrhunskih športnikov,
12. ustanovitelji in upravljavci pokojninskih družb.

Za zavezanca iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka veljajo te smernice samo v delu, ki se nanaša na storitve in posle, ki se opravljajo v okviru dovoljenja za opravljanje investicijskih storitev in poslov. Agencija lahko opravlja nadzor nad zavezanci iz 1., 2. in 3. točke samostojno ali v sodelovanju z Banko Slovenije.

Urad RS za preprečevanje pranja denarja (v nadaljnjem besedilu Urad) opravlja v okviru svojih splošnih pristojnosti nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT-1 z zbiranjem in preverjanjem podatkov, informacij in dokumentacije. Poleg tega izvaja Urad tudi inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem ZPPDFT-1 in drugih predpisov s področja odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma pri zavezancih.

2. SPLOŠNO O PRANJU DENARJA IN FINANCIRANJU TERORIZMA

ZPPDFT-1 v okviru svojih določb med drugim natančno opredeljuje termina pranja denarja in financiranja terorizma. Oba termina sta opredeljena v nadaljevanju tega poglavja.

2.1 Pranje denarja

Pranje denarja po ZPPDFT-1 je katerokoli ravnanje z denarjem ali premoženjem, pridobljenim s kaznivim dejanjem, ki vključuje:

1. zamenjavo ali kakršen koli prenos denarja ali drugega premoženja, ki izvira iz kaznivega dejanja,

2. skrivanje ali prikrievanje prave narave, izvora, nahajanja, gibanja, razpolaganja, lastništva ali pravic v zvezi z denarjem ali drugim premoženjem, ki izvira iz kaznivega dejanja.

Kaznivo dejanje pranja denarja stori oseba, ki denar ali premoženje, za katerega ve, da je bilo pridobljeno s kaznivim dejanjem, sprejme, zamenja, hrani, z njim razpolaga, ga uporabi pri gospodarski dejavnosti, ali na drug način, določen z zakonom o preprečevanju pranja denarja, s pranjem zakrije ali poskusi zakriti njegov izvor. To določa 245. člen Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 uradno prečiščeno besedilo, in 6/16 – popr.), v nadaljevanju KZ-1).

Denar je »opran«, ko njegov pravi izvor ni razviden in ima vse lastnosti legitimno pridobljenega premoženja. Končni cilj pranja denarja je postopna vključitev »opranega« denarja ali premoženja v običajne poslovne tokove, ki so sestavni del zakonite poslovne dejavnosti, oziroma investiranje v kriminalno dejavnost (obstoječo ali novo). Po uveljavljeni definiciji Projektne skupine za finančno ukrepanje (angl. Financial Action Task Force – FATF), ki deluje pod okriljem OECD, je proces pranja denarja postopek prikrievanja nelegalnega premoženja, ki poteka v treh fazah:

- **plasiranje sredstev (angl. placement)** v finančni sistem države, npr. prenos gotovine čez mejo, elektronska nakazila v tujino, zamenjava v drugo valuto (banke, menjalnice, dajalci kreditov, igralnice, pošte..),
- **prikrievanje izvora denarja (angl. layering)** vključuje finančne operacije v tujini preko različnih finančnih institucij, uporaba off-shore podjetij, fiktivna nakazila in pogodbe, drobljenje zneskov, navidezno zadolževanje, uporaba sefov, nakup plačilnih instrumentov z gotovino, tihotapljenje gotovine, dvojno računovodstvo, preprodaja nepremičnin,
- **integracija (angl. integration)** oziroma vključitev sredstev v gospodarstvo ali ponovno investiranje v kriminalno dejavnost.

2.2 Financiranje terorizma

Financiranje terorizma po tem ZPPDFT-1 je zagotavljanje ali zbiranje oziroma poskus zagotavljanja ali zbiranja denarja ali drugega premoženja zakonitega ali nezakonitega izvora, posredno ali neposredno, z namenom ali zavedajoč se, da bo v celoti ali delno uporabljeno za izvedbo terorističnega dejanja ali drugega dejanja, povezanega s terorizmom, ali da ga bo uporabil terorist oziroma teroristka (v nadaljnjem besedilu: terorist) ali teroristična organizacija.

Teroristično dejanje po ZPPDFT-1 je kaznivo dejanje, določeno v 2. členu Mednarodne konvencije o zatiranju financiranja terorizma (Zakon o ratifikaciji Mednarodne konvencije o zatiranju financiranja terorizma, Uradni list RS-MP, št. 21/04) ter kaznivo dejanje terorizma in kazniva dejanja, povezana s terorizmom, ki so določena v poglavju Kazenskega zakonika, ki določa kazniva dejanja zoper človečnost.

Terorist po ZPPDFT-1 je fizična oseba, ki:

- stori ali poskuša storiti teroristično dejanje,
- je udeležena pri storitvi terorističnega dejanja kot sosterilec, napeljevalec ali pomagač;
- organizira storitev terorističnega dejanja, ali
- prispeva k terorističnemu dejanju posameznika ali skupine ljudi, ki deluje s skupnim ciljem, če ravna namerno in z namenom prispevati k izvajanju ali nadaljevanju izvajanja terorističnega dejanja ali je seznanjena z namenom posameznika ali skupine, da stori teroristično dejanje.

Teroristična organizacija po ZPPDFT-1 je katera koli skupina teroristov, ki:

- stori ali poskuša storiti teroristično dejanje,
- je udeležena pri storitvi terorističnega dejanja,
- organizira storitev terorističnega dejanja, ali
- prispeva k terorističnemu dejanju posameznika ali skupine ljudi, ki deluje s skupnim ciljem, če ravna namerno in z namenom prispevati k izvajanju ali nadaljevanju izvajanja terorističnega dejanja ali je seznanjena z namenom posameznika ali skupine, da stori teroristično dejanje.

3. OMEJEVALNI UKREPI

Enotna opredelitev omejevalnih ukrepov sicer ne obstaja, načeloma pa so omejevalni ukrepi oziroma sankcije, kot se tudi imenujejo, **ukrepi, s katerimi želi mednarodna skupnost od določenih držav ali/in drugih subjektov (entitet, oseb), ki ogrožajo mednarodni mir in varnost, brez uporabe sile doseči spremembo njihovega ravnanja tako, da to ne bo več ogrožalo mednarodnega miru in varnosti.** Po Ustanovni listini Organizacije združenih narodov (OZN) je Varnostni svet OZN (VS) tisti, ki po poglavju VII (41. člen) Ustanovne listine z resolucijami sprejema take ukrepe, ki so zavezujoči za vse države članice OZN. Evropska unija (EU) pa na drugi strani samostojno sprejema omejevalne ukrepe tudi skladno z nekaterimi drugimi cilji svoje zunanje in varnostne politike, npr. varstva človekovih pravic, pravne države, demokratičnih načel.

V Sloveniji splošno ureja omejevalne ukrepe Zakon o omejevalnih ukrepih, ki jih Republika Slovenija uvede ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij (Uradni list RS, št. 127/06, v nadaljevanju: ZOUPAMO), ki daje Vladi RS pooblastilo za uvajanje oziroma izvajanje sankcij. Vlada to stori z izdajo uredb (izvedbene uredbe), v katerih določi vse potrebno za izvajanje. Trenutno imajo vsi omejevalni ukrepi, ki se izvajajo v Sloveniji, podlago v pravnih aktih VS OZN in EU.

Zaradi enotnejšega izvajanja omejevalnih ukrepov in koordinacije med posameznimi organi, ki so za to pristojni, ZOUPAMO v 7. členu predvideva stalno koordinacijsko skupino za omejevalne ukrepe, ki jo vodi predstavnik ministrstva za zunanje zadeve. Navedena skupina med drugim skladno z 8. členom ZOUPAMO lahko daje tudi mnenja pristojnim ministrstvom pri odločanju o vlogah oseb na podlagi slovenskih uredb ali uredb EU.

Ukrepe za boj proti terorizmu vsebuje tudi ZPPDFT-1 in Kazenski zakonik, zato je potrebno pri izvajanju ukrepov za boj proti terorizmu upoštevati tudi te predpise. ZPPDFT-1 finančnim institucijam in drugim zavezancem po ZPPDFT-1 predpisuje tudi izvajanje ukrepov za poznavanje stranke in sporočanje podatkov v skladu z ZPPDFT-1 Uradu za namene preprečevanja in odkrivanja financiranja terorizma.

Več pojasnil v zvezi z omejevalnimi ukrepi se nahaja na spletni strani Ministrstva za zunanje zadeve:

http://www.mzz.gov.si/2%27/zunanja_politika_in_mednarodno_pravo/mednarodna_varnost/o_mejevalni_ukrepi/

4. SLOVENSKA IN MEDNARODNA UREDITEV

4.1 Pravni akti Republike Slovenije

Akti, ki urejajo preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma, in so jih sprejeli organi Republike Slovenije, so:

1. ZPPDFT-1 ter na njegovi podlagi izdani Pravilniki:
  - a. Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov, strokovnem usposabljanju ter upravljanju evidenc pri zavezancih (Uradni list RS, št. 54/17, v nadaljevanju Pravilnik o izvajanju notranje kontrole),
  - b. Pravilnik o določitvi pogojev za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke z uporabo sredstva elektronske identifikacije (Uradni list RS, št. 50/17),
  - c. Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 32/17, v nadaljevanju Pravilnik o sporočanju podatkov),
  - d. Pravilnik o vzpostavitvi, vzdrževanju in upravljanju Registra dejanskih lastnikov (Uradni list RS, št. 66/17, v nadaljevanju Pravilnik o registru dejanskih lastnikov),
  - e. Pravilnik o dejavnih neznatnega in povečanega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma (Uradni list RS, št. 6/18, v nadaljevanju Pravilnik o dejavnih neznatnega in povečanega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma),
  - f. Pravilnik o tehničnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati videoelektronska identifikacijska sredstva (Uradni list RS, št. 32/18, v nadaljevanju Pravilnik o tehničnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati videoelektronska identifikacijska sredstva),

- g. Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Uradni list RS, št. 31/18).
2. Zakon o omejevalnih ukrepih, ki jih Republika Slovenija uvede ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij (ZROUPAMO).

4.2 Ratificirane mednarodne pogodbe

V Republiki Sloveniji veljajo na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma naslednje ratificirane mednarodne pogodbe:

1. Evropska konvencija o zatiranju terorizma, ratificirana z Zakonom o ratifikaciji Evropske konvencije o zatiranju terorizma (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 27/00),
2. Protokol o dopolnitvi Evropske konvencije o zatiranju terorizma, ratificiran z Zakonom o ratifikaciji Protokola, s katerim se spreminja Evropska konvencija o zatiranju terorizma (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/04),
3. Mednarodna konvencije o zatiranju financiranja terorizma, ratificirana z Zakonom o ratifikaciji Mednarodne konvencije o zatiranju financiranja terorizma (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 21/04),
4. Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, ratificirana z Zakonom o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 16/09),
5. Konvencija Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma, ratificirana z Zakonom o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o pranju, odkrivanju, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in o financiranju terorizma (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 4/10).

4.3 Pravni akti Evropske unije

V Republiki Sloveniji veljajo na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma naslednji akti Evropske unije:

1. Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES in dopolnitev te direktive z Direktivo (EU) 2018/843 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma ter o spremembi direktiv 2009/138/ES in 2013/36/EU (v nadaljevanju Direktiva 2015/849 z dopolnitvami, pri čemer je potrebno upoštevati vsakokrat veljavno konsolidirano besedilo direktive);
2. Skupne smernice ESMA, EBA in EIOPA o značilnostih pristopa na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, ki upošteva oceno tveganosti ter ukrepov, ki jih je treba sprejeti za izvajanje nadzora, ki upošteva oceno tveganosti,
3. Skupne smernice ESMA, EBA in EIOPA na podlagi členov 17. in 18(4) Direktive (EU) 2015/849 o poenostavljenem in okrepljenem skrbnem preverjanju strank ter dejavnikov, ki bi jih kreditne in finančne institucije morale upoštevati pri oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, povezanega s posameznimi poslovnimi odnosi in občasnimi transakcijami,

4. Delegirana Uredba Komisije (EU) 2016/1675 z dne 14. julija 2016 o dopolnitvi Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z opredelitvijo tretjih držav z visokim tveganjem, ki imajo strateške pomanjkljivosti, in dopolnitve te uredbe z Uredbo (EU) 2018/105 in Uredbo (EU) 2018/212, v nadaljevanju Delegirana Uredba Komisije 2016/1675 z dopolnitvami, pri čemer je potrebno upoštevati vsakokrat veljavno konsolidirano besedilo uredbe.

Omenjeni dokumenti so objavljeni na spletni strani Agencije. V primeru sprememb ali dopolnitev omenjenih dokumentov veljajo vsakokrat veljavni dokumenti.

V zvezi z ugotavljanjem stopnje spoštovanja posameznih držav glede standardov zahtev po razkritju podatkov si zavezanci lahko pomagajo z ugotovitvami mednarodnih organizacij na tem področju, kot na primer poročila OECD o davčni preglednosti (<http://www.oecd.org/tax/transparency/GF-annual-report-2016.pdf>) ter uvrstitve posameznih držav (<http://www.oecd.org/tax/transparency/GFratings.pdf>) po posameznih kriterijih. Tudi pri teh seznamih je potrebno upoštevati zadnje objavljene dokumente, kar je potrebno občasno preverjati.

5. NALOGE IN OBVEZNOSTI ZAVEZANCEV PO ZPPDFT-1

ZPPDFT-1 v 12. členu zavezancem nalaga izvajanje ukrepov za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja ter financiranja terorizma. V skladu s tem so zavezanci dolžni v procese svoje dejavnosti vgraditi predpisane preventivne ukrepe, s katerimi zmanjšajo možnost tveganja zlorabe za pranje denarja in financiranja terorizma.

Obvezne naloge, ki jih morajo izvajati zavezanci zaradi odkrivanja in preprečevanja pranja denarja, so predstavljene v nadaljevanju.

5.1 Ocena tveganja za pranje denarja in financiranje terorizma

Tveganje pranja denarja in financiranja terorizma je tveganje, da bo stranka izrabila finančni sistem za pranje denarja ali financiranje terorizma oziroma da bo stranka poslovno razmerje, transakcijo, produkt, storitev ali distribucijsko pot ob upoštevanju dejavnika geografskega tveganja posredno ali neposredno uporabila za pranje denarja ali financiranje terorizma (13. člen ZPPDFT-1).

Na podlagi 175. člena ZPPDFT-1 zavezanci najkasneje v šestih mesecih od izdaje teh smernic izdelajo oceno tveganja v skladu s 13. členom ZPPDFT-1 za posamezne skupine ali vrste strank, poslovna razmerja, transakcije, produkte, storitve ali distribucijske poti ob upoštevanju dejavnikov geografskega tveganja glede na možne zlorabe za pranje denarja ali financiranje terorizma.

5.1.1. Izdelava ocene tveganja

Da bi zavezanec preprečil preveliko izpostavljenost negativnim učinkom pranja denarja in financiranja terorizma, izdelava oceno tveganja, s katero opredeli nivo izpostavljenosti določene

stranke, poslovnega razmerja, transakcije, produkta, storitve, itd. Pri izdelavi ocene tveganja upošteva:

- **smernice** za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, izdane s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev, ki so objavljene na spletni strani Agencije in Urada,
- **skupne smernice ESMA, EBA in EIOPA** na podlagi členov 17. in 18(4) Direktive (EU) 2015/849 o poenostavljenem in okrepljenem skrbnem preverjanju strank ter dejavnikov, ki bi jih kreditne in finančne institucije morale upoštevati pri oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, povezanega s posameznimi poslovnimi odnosi in občasnimi transakcijami, ki so objavljene na spletni strani Agencije,
- ugotovitve **nacionalne ocene tveganja**, ki se posodablja najmanj vsake 4 leta in je objavljena na spletni strani Urada in Agencije,
- priporočilo Evropske komisije evropskemu parlamentu in Svetu o oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, ki vpliva na notranji trg in je povezano s čezmejnimi dejavnostmi (**nadnacionalna ocena tveganja**),
- **ZPPDFT-1** ter **podzakonske akte**, ter
- do sedaj veljavno **analizo tveganja**.

Priprava ocene tveganja je nujen predpogoj za izvedbo predpisanih ukrepov pregleda stranke, saj je od umestitve stranke, poslovnega razmerja, storitve ali transakcije v eno od kategorij tveganosti, odvisna vrsta pregleda stranke, ki ga bo zavezanec moral opraviti v skladu z ZPPDFT-1 (običajen pregled, poglobljen pregled, poenostavljen pregled).

Za ustrezno pripravo ocene tveganja je najprej treba razumeti okoliščine, ki vplivajo na to, kakšna so tveganja v posameznem okolju oziroma državi. Za te namene se lahko pripravi ocena tveganja posamezne države z vidika pranja denarja ali financiranja terorizma (nacionalna ocena tveganja).

Tveganje pranja denarja in financiranje terorizma se lahko določi prek ocen različnih vrst tveganja.

Oceno tveganja potrdi poslovodstvo zavezanca. Zavezanec mora zagotoviti postopek rednega posodabljanja ocene tveganja v skladu s presojanjem novih tveganj, ki jih prinašajo spremembe v okolju in spremembe načina poslovanja (npr.: elektronsko poslovanje, novi produkti, nove distribucijske poti, itd.).

Najpogosteje uporabljeni dejavniki za presojanje tveganja so:

1. deželno oziroma geografsko tveganje

Pri upoštevanju dejavnikov povečanega tveganja oziroma neznatnega geografskega tveganja zavezanec upošteva dejavnike iz Pravidnika o dejavnikih neznatnega in povečanega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma, poleg tega pa tudi seznama držav iz tretjega odstavka 50. člena ZPPDFT-1, ki ga na svojih spletnih straneh objavlja Urad http://www.uppd.gov.si/si/javne_objave/seznam_drzav_50_clen_zppdft_1/. Pri tem je potrebno upoštevati ažuriran seznam.

2. tveganje stranke

Poleg dejavnikov iz Pravidnika o dejavnih neznatnega in povečanega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma je pri dejavnih povečanega tveganja potrebno upoštevati tudi:

- okoliščine, ki izrazito odstopajo od običajnega načina poslovanja stranke,
- neujemanje osebnih podatkov (neobstoječ naslov, itd.),
- dejstvo, da stranka ne želi razkriti svoje identitete.

3. tveganje, vezano na transakcijo oz. posel, vključno s finančnim tveganjem

Tveganja so opredeljena v Pravidniku o dejavnih neznatnega in povečanega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma.

4. tveganje, značilno za opravljanje investicijskih storitev in poslov

Tveganja so vezana na ugotavljanje dejanskih lastnikov stranke v primerih, da je stranka izdala prinosniške delnice, bodisi v nematerializirani obliki, bodisi v materializirani obliki. Sem sodijo tudi vsa tveganja v primerih, ko se stranke prek skrbniških ali fiduciarnih računov pojavljajo pri teh poslih. V vseh takih primerih se mora zavezanec z največjo verjetnostjo prepričati, da dejansko pozna svojo stranko in njene lastnike. Podobno lahko velja tudi za vse finančne instrumente iz tretjih držav, prav tako pa tudi za finančne instrumente, ki ne kotirajo na organiziranih trgih. V kolikor v to ni popolnoma prepričan, je za zavezanca taka stranka preveč tvegana in mora oceniti, ali je zaradi povečanega tveganja sploh smiselno poslovati s tako stranko. Enako velja tudi za vse obstoječe stranke.

Posebej je potrebno opozoriti na določbo o prepovedi sklepanja poslovnega razmerja (65. člen ZPPDFT-1), skladno s katero zavezanec ne sme skleniti poslovnega razmerja ali opraviti transakcij, če stranka izkazuje lastništvo pravne osebe ali podobnega subjekta tujega prava na podlagi delnic na prinosnika, katerih sledljivost ni omogočena prek centralne klirinško-depotne družbe ali podobnega registra ali trgovalnih računov in se ga ne da ugotoviti na podlagi druge poslovne dokumentacije.

5.2 Vzpostavitev politik, kontrol in postopkov za učinkovito ublažitev in obvladovanje tveganj pranja denarja in financiranja terorizma

Zavezanci za učinkovito ublažitev in obvladovanje tveganj pranja denarja in financiranja terorizma, ugotovljenih na podlagi 13. člena ZPPDFT-1, vzpostavijo učinkovite **politike, kontrole in postopke, ki so sorazmerni glede na njihovo dejavnost in velikost**, in pri tem upoštevajo svojo velikost in sestavo, obseg in sestavo poslov, vrste strank, s katerimi poslujejo, ter vrste produktov, ki jih ponuja zavezanec.

V skladu s 15. členom ZPPDFT-1 zavezanci razvijejo notranje politike, kontrole in postopke v zvezi s **ključnimi obveznostmi** iz ZPPDFT-1 (pregled stranke, sporočanje podatkov Uradu, varstvo in hramba podatkov, notranja kontrola), kot tudi v zvezi z zagotavljanjem skladnosti s predpisi in varnim zaposlovanjem.

Zavezanec, ki je srednja ali velika družba, v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, mora za preverjanje notranjih politik, postopkov in kontrol vzpostaviti samostojno službo notranje revizije, ter imenovati enega od članov upravnega ali poslovnega organa, ki bo odgovoren za izvajanje nalog iz drugega odstavka 15. člena ZPPDFT-1.

Omenjeno pomeni, da morajo zavezanci, ki imajo štiri ali več zaposlenih, v skladu s 76. členom ZPPDFT-1 imenovati pooblaščenca za izvajanje nekaterih nalog kot do uveljavitve ZPPDFT-1, srednje in velike družbe pa bodo morale poleg tega imenovati še enega od članov upravnega ali poslovnega organa za izvajanje politik, kontrol, postopkov in zagotavljanje skladnosti s področnimi predpisi ter vzpostaviti samostojno službo notranje revizije za njihovo preverjanje.

Zavezanec pri pripravi izhodišč za sprejem politike obvladovanja tveganj za pranje denarja ali financiranje terorizma upošteva naslednje usmeritve in pri oblikovanju svoje politike podrobneje definira oziroma opredeli:

1. namen in cilje obvladovanja tveganj za pranje denarja in financiranje terorizma ter njihovo povezanost s poslovnimi cilji in strateškimi usmeritvami zavezanca,
2. področja in poslovne procese pri zavezancu, ki so lahko izpostavljeni tveganjem za pranje denarja ali financiranje terorizma,
3. tveganja pranja denarja in financiranja terorizma na vseh ključnih poslovnih področjih pri zavezancu,
4. ukrepe za odpravo tveganj pranja denarja in financiranja terorizma,
5. vlogo in odgovornost poslovnega zavezanca pri uvedbi in spremljanju obvladovanja tveganj za pranje denarja in financiranje terorizma.

5.3 Izvajanje ukrepov za poznavanje stranke na način in pod pogoji, ki jih določa ZPPDFT-1

Izvajanje ukrepov za poznavanje stranke (v nadaljevanju: **pregled stranke**) je ključen element v sistemu odkrivanja in preprečevanja pranja denarja. Zavezanec s pregledom stranke na verodostojen način **ugotovi in potrdi identiteto stranke** ter spozna **namen** transakcije oziroma predvideno naravo poslovnega razmerja. Zavezanec na podlagi 17. člena ZPPDFT-1 pregled stranke opravi v naslednjih primerih:

- pri sklepanju **poslovnega razmerja** s stranko, pri čemer se za poslovno razmerje šteje vsak poslovni ali drug pogodbeni odnos, ki ga stranka sklene ali vzpostavi pri zavezancu in je povezan z opravljanjem dejavnosti zavezanca, npr. pogodba o opravljanju investicijskih storitev, pogodba o borznem posredovanju, pogodba o gospodarjenju s finančnimi instrumenti, pristop stranke k pravilom upravljanja vzajemnega sklada družbe za upravljanje, in podobno,
- pri vsaki **transakciji v vrednosti 15.000 EUR ali več**, ne glede na to, ali poteka posamično ali z več transakcijami, ki so med seboj očitno povezane. Kot transakcije, ki so med seboj očitno povezane lahko štejemo:
  - a. dve ali več zaporednih med seboj ločenih transakcij, ki skupaj presežejo znesek 15.000 EUR in jih posamezna stranka izvrši znotraj 6 mesecev v korist iste tretje osebe za isti namen,

- b. dve ali več transakcij, ki skupaj presežejo znesek 15.000 EUR in jih znotraj 6 mesecev izvrši več oseb, ki so med seboj sorodstveno ali kapitalsko povezane, v korist iste tretje osebe za isti namen.
- pri **dvomu o verodostojnosti in ustreznosti** predhodno pridobljenih podatkov o stranki ali dejanskem lastniku stranke,
- vedno, kadar v zvezi s transakcijo, stranko, sredstvi ali premoženjem obstajajo **razlogi za sum** pranja denarja ali financiranja terorizma, ne glede na vrednost transakcije.

Pregled stranke na podlagi 16. člena ZPPDFT-1 obsega naslednje ukrepe:

1. ugotavljanje istovetnosti stranke in preverjanje njene istovetnosti na podlagi verodostojnih, neodvisnih in objektivnih virov,
2. ugotavljanje dejanskega lastnika stranke (če je stranka pravna oseba ali podoben pravni subjekt tujega prava),
3. pridobitev podatkov o namenu in predvideni naravi poslovnega razmerja ali transakcije ter drugih podatkov po ZPPDFT-1,
4. redno skrbno spremljanje poslovnih aktivnosti, ki jih stranka izvaja pri zavezancu.

Kot sklenitev poslovnega razmerja med stranko in družbo za upravljanje se po ZPPDFT-1 šteje tudi pristop stranke k pravilom upravljanja vzajemnega sklada te družbe za upravljanje. Pristop k pravilom upravljanja drugega vzajemnega sklada iste družbe za upravljanje se ne šteje za sklenitev novega poslovnega razmerja po ZPPDFT-1.

Kot sklenitev poslovnega razmerja med stranko in zavezancem iz 6. točke prvega odstavka 4. člena ZPPDFT-1 se po ZPPDFT-1 šteje tudi pristop stranke k pravilom upravljanja investicijskega sklada oziroma drugi listini, na podlagi katere vlagatelj pristopi k investicijskemu skladu. Pristop k pravilom upravljanja drugega investicijskega sklada, ki ga upravlja ista družba za upravljanje oziroma upravljavec alternativnega investicijskega sklada, se ne šteje za sklenitev novega poslovnega razmerja po ZPPDFT-1.

Zavezanec, ki zgoraj omenjenih ukrepov pod točko 1., 2. in 3., ne more izvesti v skladu z določbami ZPPDFT-1, ne sme skleniti poslovnega razmerja ali opraviti transakcije oziroma mora prekiniti poslovno razmerje, če je to že sklenjeno, in preučiti možnost, da v skladu z 69. členom ZPPDFT-1 Uradu sporoči podatke o stranki oziroma sumljivi transakciji. V zvezi z navedenim se zavezancu svetuje, da se na enem mestu zbirajo razlogi ter indici, zaradi katerih poslovno razmerje ni bilo sklenjeno ali je bilo obstoječe poslovno razmerje prekinjeno, da bi se pri zavezancu na ta način oblikovala dobra praksa, s katero bi bili seznanjeni vsi zaposleni in s tem pridobili izkušnje, da bi se lahko v prihodnje izognili morebitnim podobnim poskusom sklepanja pogodbenih odnosov z visoko tveganimi strankami.

Zavezanec postopke izvajanja zgoraj omenjenih ukrepov opredeli v svojih notranjih aktih.

5.3.1 Ugotavljanje istovetnosti stranke in preverjanje njene istovetnosti na podlagi verodostojnih, neodvisnih in objektivnih virov

Pri ugotavljanju in preverjanju istovetnosti stranke mora zavezanec pridobiti podatke iz prvega odstavka 137. člena ZPPDFT-1, pri čemer mora upoštevati določbe 23., 24., 25., 28. in 29. člena ZPPDFT-1, kjer je podrobno opisano, katere podatke, ter na kakšen način jih mora pridobiti glede na status stranke (npr. ali je stranka fizična oseba, pooblaščenec fizične osebe, pooblaščenec pravne osebe, pravna oseba, itd.). Zavezanec omenjene podatke po ZPPDFT-1 lahko pridobi na naslednje možne načine:

1. z vpogledom v uradni osebni dokument stranke v njeni osebni navzočnosti. Če iz tega dokumenta ni mogoče dobiti vseh predpisanih podatkov, se manjkajoči podatki pridobijo iz druge veljavne javne listine, ki jo predloži stranka, oziroma neposredno od stranke (prvi odstavek 23. člena ZPPDFT-1),
2. na podlagi sredstva elektronske identifikacije (kvalificiranega digitalnega potrdila stranke), ki ga izda izdajatelj sredstva elektronske identifikacije s sedežem v Republiki Sloveniji v skladu s predpisi, ki urejajo elektronsko identifikacijo. Podatke, ki jih iz sredstva elektronske identifikacije ni mogoče dobiti, se pridobijo iz kopije uradnega osebnega dokumenta, ki jo stranka pošlje zavezancu v papirnati ali digitalni obliki. Če na opisan način ni mogoče pridobiti vseh predpisanih podatkov, se manjkajoči podatki pridobijo neposredno od stranke (26. člen ZPPDFT-1),
3. prepusti pregled stranke tretji osebi. Zavezanec lahko pod pogoji, ki jih določa ZPPDFT-1, izvajanje ukrepov iz 1., 2. in 3. točke prvega odstavka 16. člena ZPPDFT-1 pri sklepanju poslovnega razmerja zaupa tretji osebi. Zavezanec mora na podlagi drugega odstavka 51. člena ZPPDFT-1 predhodno preveriti, ali tretja oseba, ki ji bo zaupala izvedbo pregleda stranke, izpolnjuje vse pogoje, ki jih določa ZPPDFT-1, ter
4. z uporabo videoelektronske identifikacije. Zavezanec lahko izključno za stranko, ki je fizična oseba, ugotovi in preveri njeno istovetnost tudi brez njene osebne navzočnosti z uporabo videoelektronske identifikacije, če so hkrati izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 27. člena ZPPDFT-1. Pri tem mora zavezanec upoštevati tudi določbe Pravilnika o tehničnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati videoelektronska identifikacijska sredstva. Manjkajoče podatke zavezanec pridobi iz kopije uradnega osebnega dokumenta ali neposredno od stranke, kot to določa četrti odstavek 27. člena ZPPDFT-1.

5.3.2 Ugotavljanje dejanskega lastnika stranke

Ugotavljanje dejanskega lastnika stranke je eden izmed predpisanih ukrepov v okviru običajnega pregleda stranke. **Dejanski lastnik je vsaka fizična oseba, ki je končni lastnik stranke ali jo nadzira ali kako drugače obvladuje, ali fizična oseba, v imenu katere se izvaja transakcija.** ZPPDFT-1 v 35. členu opredeljuje kriterije, ki jih morajo zavezanci upoštevati pri ugotavljanju dejanskega lastnika gospodarskega subjekta. Pri tem poleg pokazatelja lastništva (več kot 25 odstotkov poslovnega deleža, glasovalnih ali drugih pravic ali lastništvo 25 odstotkov in ene delnice) ZPPDFT-1 vsebuje možnost ugotavljanja lastnika tudi na podlagi drugih načinov nadzora. Tako se na podlagi četrtega odstavka 35. člena ZPPDFT-1 fizična oseba, ki ima obvladujoč položaj pri upravljanju sredstev gospodarskega subjekta ali ki na drug način nadzoruje, usmerja ali bistveno vpliva na odločitve posloводства gospodarskega subjekta, lahko določi tudi na podlagi pogojev, ki jih mora gospodarski subjekt, ki obvladuje eno ali več odvisnih družb, upoštevati pri pripravi letnega konsolidiranega poročila v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah.

ZPPDFT-1 v petem odstavku 35. člena uvaja novost za primere, ko ni mogoče ugotoviti dejanskega lastnika ali če obstaja kakršenkoli dvom, da je fizična oseba dejanski lastnik. V takih primerih se za dejanskega lastnika šteje ena ali več oseb, ki zasedajo položaj posloводства, pri čemer se položaj posloводства nanaša na stranko samo, ne pa na lastnika te stranke. Pri tem pa gre opozoriti, da navedena zakonska domneva pride v poštev šele takrat, ko je zavezanec predhodno izčrpal vse razpoložljive možnosti ugotavljanja dejanskega lastnika, hkrati pa v zvezi s transakcijo, osebo, premoženjem ali sredstvi niso podani razlogi za sum pranja denarja in financiranja terorizma.

Zavezancem v skladu s sedmim odstavkom 41. člena, tretjim odstavkom 43. člena in četrtem odstavkom 44. člena ZPPDFT-1 **ni treba ugotavljati dejanskega lastnika**, pridobiti podatke od dejanskega lastnika in vpisa v register dejanskih lastnikov za gospodarske družbe na organiziranem trgu, na katerem morajo v skladu z zakonodajo Evropske unije ali primerljivimi mednarodnimi standardi spoštovati zahtevo po razkritju, ki zagotavlja ustrezno preglednost informacij o lastništvu.

Posebni primeri ugotavljanja dejanskega lastnika so opredeljeni v 38., 39. in 40. členu ZPPDFT-1.

Več pojasnil v zvezi z ugotavljanjem dejanskih lastnikov se nahaja na spletni strani Urada: http://www.uppd.gov.si/si/opozorila_in_mnenja_urada/mnenja/dejanski_lastniki/

5.3.3 Pridobitev podatkov o namenu in predvideni naravi poslovnega razmerja ali transakcije ter drugih podatkov po ZPPDFT-1

Nabor podatkov, ki jih mora zavezanec pridobiti v okviru pregleda stranke, se nahaja v 48. členu ZPPDFT-1.

Če zavezanec s stranko sklepa dodatno poslovno razmerje ali na podlagi obstoječega poslovnega razmerja izvaja transakcije iz 2. točke prvega odstavka 17. člena ZPPDFT-1, zavezanec pridobi le manjkajoče podatke iz prvega, drugega in četrtega odstavka 48. člena ZPPDFT-1, in sicer ob pogoju, da je predhodno opravil pregled stranke na način, kot to določa 16. člen ZPPDFT-1, in da je v okviru rednega spremljanja poslovnih aktivnosti, ki jih stranka izvaja pri zavezancu, zagotovil ustrezno preverjanje in posodabljanje predhodno pridobljenih listin in podatkov o stranki.

5.3.4 Redno skrbno spremljanje poslovnih aktivnosti, ki jih stranka izvaja pri zavezancu

Zavezanec mora na podlagi 49. člena ZPPDFT-1 skrbno spremljati poslovne aktivnosti, ki jih stranka izvaja pri njem, s čimer zagotovi poznavanje stranke, vključno z izvorom sredstev, s katerimi ta posluje. Spremljanje poslovnih aktivnosti, ki jih stranka izvaja pri zavezancu, vključuje:

- preverjanje skladnosti strankinega poslovanja s predvideno naravo in namenom poslovnega razmerja, ki ga je stranka sklenila pri zavezancu,
- spremljanje in preverjanje skladnosti strankinega poslovanja z njenim običajnim obsegom poslovanja,

- preverjanje in posodabljanje pridobljenih listin in podatkov o stranki.

Zavezanec zagotovi, da sta obseg oziroma pogostost izvajanja zgoraj omenjenih ukrepov prilagojena tveganju pranja denarja ali financiranja terorizma, ki mu je zavezanec izpostavljen pri opravljanju posameznega posla oziroma pri poslovanju s posamezno stranko. To tveganje zavezanec določi na podlagi 13. člena ZPPDFT-1 ob upoštevanju 9. člena ZPPDFT-1.

Ne glede na navedeno mora zavezanec zagotoviti, da se pridobljene listine in podatki o stranki posodobijo **najmanj po preteku petih let** od zadnjega pregleda stranke, če je stranka pri zavezancu v zadnjih dvanajstih mesecih izvedla vsaj eno transakcijo. V kolikor stranka poslovnih aktivnosti (nakupov in prodaj finančnih instrumentov ali drugih transakcij) po sklenitvi poslovnega razmerja oziroma v daljšem časovnem obdobju pri zavezancu ne izvaja, zavezanec ukrepe spremljanja poslovnih aktivnosti stranke izvede ob prvem naslednjem nakupu ali prodaji finančnih instrumentov ali drugi transakciji.

Upoštevajoč navedeno in določbo 49. člena ZPPDFT-1, zavezanec primeren obseg spremljanja poslovnih aktivnosti in zakonitosti poslovanja stranke natančneje opredeli v svojih internih aktih.

Ukrepi spremljanja poslovnih aktivnosti stranke:

Ukrepi za spremljanje in preverjanje skladnosti strankinega poslovanja s predvideno naravo in namenom poslovnega razmerja

Za spremljanje in preverjanje skladnosti strankinega poslovanja s predvideno naravo in namenom poslovnega razmerja, ki ga je stranka sklenila pri zavezancu, se štejejo naslednji ukrepi:

1. analiza podatkov o nakupu in/ali prodaji finančnih instrumentov oziroma drugih transakcij za določeno obdobje z namenom ugotoviti, ali so v zvezi s posameznim nakupom ali prodajo finančnih instrumentov ali drugo transakcijo podane morebitne okoliščine za sum pranja denarja ali financiranja terorizma. Presoja sumljivosti temelji na kriterijih sumljivosti, določenih v seznamu indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja oziroma seznamu indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum financiranja terorizma,
2. priprava nove ocene tveganosti stranke oziroma ažuriranje predhodne ocene tveganosti stranke.

Ukrepi za spremljanje in preverjanje skladnosti strankinega poslovanja z njenim običajnim obsegom poslovanja

Za spremljanje in preverjanje skladnosti strankinega poslovanja z njenim običajnim obsegom poslovanja se štejejo naslednji ukrepi:

1. spremljanje vrednosti nakupov in prodaj finančnih instrumentov oziroma drugih transakcij nad določenim zneskom – zavezanec sam določi znesek, nad katerim bo spremljal poslovanje stranke, in sicer za vsako stranko posebej, glede na kategorijo tveganosti, v katero le-ta sodi (za učinkovitejše izvajanje tega ukrepa zavezanci lahko vzpostavijo tudi ustrezno informacijsko podporo),

2. analiza posameznega nakupa ali prodaje finančnega instrumenta oziroma druge transakcije z vidika sumljivosti za pranje denarja ali financiranje terorizma, če znesek prodaje ali nakupa preseže določeno vrednost. Analiza sumljivosti nakupov in prodaj finančnih instrumentov oziroma drugih transakcij temelji na kriterijih sumljivosti, določenih v seznamu indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja oziroma seznamu indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum financiranja terorizma.

Ukrepi za spremljanje veljavnosti pridobljenih listin in podatkov o stranki

Za spremljanje veljavnosti pridobljenih listin in podatkov o stranki, se štejejo naslednji ukrepi:

1. preverjanje podatkov o firmi, naslovu, sedežu, dejanskem lastniku, osebnem imenu in stalnem ali začasnem prebivališču zakonitega zastopnika, preverjanje veljavnosti pooblastila iz tretjega odstavka 25. člena ZPPDFT-1 ter ugotavljanje, ali je stranka postala tuja ali domača politično izpostavljena oseba v času trajanja poslovnega razmerja (če je stranka pravna oseba),
2. v kolikor v imenu in za račun tuje pravne osebe nastopa podružnica, mora zavezanec poleg podatkov pod točko 1. pridobiti tudi podatke o naslovu in sedežu podružnice ter osebnem imenu, priimku in stalnem prebivališču zakonitega zastopnika te podružnice,
3. ponovni pregled stranke, če obstaja dvom o verodostojnosti in ustreznosti predhodno pridobljenih podatkov o stranki ali dejanskem lastniku stranke (če je stranka pravna oseba),
4. preverjanje podatkov o stranki ali njenem zakonitem zastopniku v sodnem ali drugem javnem registru,
5. preverjanje pridobljenih podatkov neposredno pri stranki ali njenem zakonitem zastopniku ali pooblaščenca,
6. preverjanje liste oseb, držav in drugih subjektov, za katere veljajo omejevalni ukrepi Varnostnega sveta OZN in Evropske unije.

Poleg vsega navedenega se zavezancu svetuje, da na podlagi svoje ocene tveganja posebno pozornost nameni posameznim izrazito visokim zneskom, s katerimi želi stranka opraviti posamezen posel. Iz tega razloga se zavezancu svetuje, da svojo oceno tveganja pripravi precej podrobno, da bi na ta način lahko ocenil vsa ozadja posameznih poslov. Na tej podlagi mora zavezanec čim bolj spoznati svojo stranko, da bi lahko za posamezno stranko ocenil tveganje.

5.3.5 Obravnava neobičajnih transakcij (50. člen ZPPDFT-1)

Zavezanec mora v okviru spremljanja poslovnih aktivnosti, ki jih stranka izvaja pri njemu, posebno pozornost posvetiti:

1. transakcijam, ki imajo neobičajno sestavo,
2. zapletenim in neobičajno visokim transakcijam,
3. transakcijam brez jasno razvidnega ekonomskega ali pravno utemeljenega namena, in
4. transakcijam, ki niso v skladu ali so v nesorazmerju z običajnim oziroma pričakovanim poslovanjem stranke,

ter v navedenih primerih preučiti ozadje in namen teh transakcij, vključno z izvorom premoženja in sredstev, in sicer v takšni meri, kot je to glede na dane okoliščine mogoče, svoje ugotovitve zabeležiti in ustrezno shraniti.

Zavezanec lahko oceni, da neobičajna transakcija predstavlja povečano tveganje za pranje denarja in financiranje terorizma, zato lahko uporabi enega ali več ukrepov poglobljenega pregleda stranke, ki jih predpisuje ZPPDFT-1.

Pri obravnavanju neobičajnih transakcij je dolžan zavezanec v skladu z določbo 50. člena ZPPDFT-1 posebno skrbnost nameniti strankam, poslovnim razmerjem ali transakcijam, ki so povezane z državami, v katerih ne veljajo ustrezni ukrepi za preprečevanje in odkrivanje pranja denarja ter financiranja terorizma ali se le-ti ne izvajajo v zadostni meri, ali pri katerih obstaja večja verjetnost za pojav pranja denarja in financiranja terorizma. V zvezi s tem zavezanci upoštevajo tudi Delegirano Uredbo Komisije 2016/1675, in dopolnitve te uredbe z Uredbo (EU) 2018/105 in Uredbo (EU) 2018/212, pri čemer je potrebno upoštevati vsakokrat veljavno konsolidirano besedilo navedene uredbe. Prav tako pa zavezanci upoštevajo tudi seznam, ki ga pripravlja Urad na podlagi šestega odstavka 50. člena ZPPDFT-1 in je v njegovi vsakokrat veljavni verziji objavljen na spletni strani Urada (primer priloga 3 teh smernic).

V praksi je torej kot neobičajne potrebno šteti predvsem tiste transakcije, ki ustrezajo zgoraj navedenim kriterijem, a jih upoštevajoč kriterije sumljivosti, določene v seznamu indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja, oziroma seznamu indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum financiranja terorizma, še ni mogoče šteti za sumljive.

5.4 Posebni obliki pregleda stranke: poenostavljen in poglobljen pregled stranke

Zavezanec je v splošnem dolžan opraviti običajni pregled stranke, hkrati pa ZPPDFT-1 v 56. členu predvideva dve posebni obliki pregleda stranke, in sicer poenostavljen in poglobljen pregled.

5.4.1 Poenostavljen pregled

Na podlagi 57. člena ZPPDFT-1 lahko zavezanec v primerih iz 1. in 2. točke prvega odstavka 17. člena ZPPDFT-1 opravi poenostavljen pregled stranke, če v skladu s prvim odstavkom 14. člena ZPPDFT-1 oceni, da stranka, poslovno razmerje, transakcija, produkt, storitev, distribucijska pot, država ali geografsko območje predstavljajo **neznatno tveganje** za pranje denarja ali financiranje terorizma. Običajno, a upoštevajoč dejstvo, da je vedno potrebno opraviti individualni pregled stranke in da je torej spodnji seznam le informativen, odgovornost za primerno obravnavo stranke pa nosi zavezanec, lahko zavezanci kot stranko, ki predstavlja neznatno tveganje za pranje denarja in financiranje terorizma, obravnavajo:

- a. banko, hranilnico, pošto, družbo za upravljanje investicijskih skladov, ustanovitelja in upravljavca vzajemnih pokojninskih skladov, pokojninsko družbo ali borznoposredniško družbo, ki ima sedež v Republiki Sloveniji,
- b. drugo osebo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki lahko v skladu z zakonom, ki ureja upravljanje investicijskih skladov, izvaja posamezne storitve ali posle upravljanja investicijskih skladov,
- c. drugo osebo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki lahko v skladu z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov, izvaja posamezne storitve v zvezi s finančnimi instrumenti,

- d. banko, hranilnico, pošto, družbo za upravljanje investicijskih skladov, ustanovitelja in upravljavca vzajemnih pokojninskih skladov, pokojninsko družbo ali borznoposredniško družbo, ki ima sedež v državi članici,
- e. banko države članice, ki ustanovi podružnico v Republiki Sloveniji oziroma je pooblaščen neposredno opravljati bančne storitve v Republiki Sloveniji,
- f. družbo za upravljanje investicijskih skladov države članice, ki ustanovi podružnico v Republiki Sloveniji oziroma je pooblaščen neposredno opravljati storitve upravljanja investicijskih skladov v Republiki Sloveniji,
- g. borznoposredniško družbo države članice, ki ustanovi podružnico v Republiki Sloveniji oziroma je pooblaščen neposredno opravljati storitve v zvezi s finančnimi instrumenti v Republiki Sloveniji,
- h. državni organ: vlado, posamezna ministrstva, organe v njihovi sestavi, vladne službe, upravne enote,
- i. drugo osebo javnega prava, ki ni državni organ: javno agencijo, javni zavod, javni sklad, zbornico,
- j. organ lokalne samouprave,
- k. javni organ ali drugo javno telo, ki izvaja javna pooblastila na podlagi tujega pravnega reda ali mednarodnih aktov in hkrati izpolnjuje naslednje pogoje:
  1. pooblastila javnega organa izhajajo iz Pogodbe o Evropski uniji, pogodb o Skupnostih ali sekundarne zakonodaje Skupnosti,
  2. istovetnost javnega organa je mogoče zanesljivo preveriti iz javno dostopnih virov,
  3. javni organ opravlja dejavnost, ki je splošno znana in pregledna,
  4. javni organ je v skladu z zakonodajo, ki ji je zavezan, dolžan redno opravljati revizijo poslovanja ali pa na drug način poskrbeti, da so njegovi računovodski postopki in izkazi pregledni oziroma zanj velja obveznost razkritja računovodskih izkazov v skladu s predpisi Skupnosti,
  5. javni organ je odgovoren instituciji Skupnosti ali organom države članice oziroma obstajajo drugačni primerni postopki nadzora, ki zagotavljajo nadzor nad dejavnostjo stranke.

Primeri javnih organov, ki izpolnjujejo pogoje iz točke k. so med drugimi: institucije EU (Svet, Parlament, Komisija, itd), finančni organi EU (Evropska centralna banka, Evropska investicijska banka), decentralizirani organi EU – agencije (agencije Skupnosti, agencije za skupno zunanjo in varnostno politiko, agencije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah, izvajalske agencije) ter njegove podružnice, če se je izpolnjevanje obveznosti iz Direktive (EU) 2015/849 razširilo tudi nanje.

Pri odločitvi, ali bo opravil poenostavljen pregled stranke, zavezanec lahko upošteva tudi, ali je ugotovljeno neznatno tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma v skladu z 2. točko drugega odstavka 9. člena ZPPDFT-1 in uredbo iz četrtega odstavka 9. člena ZPPDFT-1. Poleg tega pa zavezanec upošteva tudi Pravilnik o dejavnih neznatnega in povečanega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma.

Obseg pridobivanja podatkov pri izvajanju poenostavljenega pregleda stranke je določen v 58. členu ZPPDFT-1.

5.4.2 Poglobljen pregled

Poglobljen pregled stranke poleg ukrepov iz prvega odstavka 16. člena ZPPDFT-1 **vkjučuje dodatne ukrepe**, ki jih ZPPDFT-1 določa za naslednje primere:

1. sklepanje kontokorentnega razmerja z banko ali drugo podobno kreditno institucijo, ki ima sedež v tretji državi (60. člen ZPPDFT-1),
2. sklepanje poslovnega razmerja ali izvajanje transakcije iz 2. točke prvega odstavka 17. člena ZPPDFT-1 s stranko, ki je politično izpostavljena oseba iz 61. člena ZPPDFT-1 (šesti odstavek 61. člen ZPPDFT-1),
3. kadar je stranka ali transakcija povezana z visoko tvegano tretjo državo (63. člen ZPPDFT-1),
4. kadar zavezanec v skladu z drugim odstavkom 14. člena ZPPDFT-1 oceni, da stranka, poslovno razmerje, transakcija, produkt, storitev, država ali geografsko področje predstavljajo povečano tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma,
5. kadar je ugotovljeno povečano tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma v skladu z 2. točko drugega odstavka 9. člena in uredbo iz četrtga odstavka 9. člena ZPPDFT-1.

Katere ukrepe poleg ukrepov iz prvega odstavka 16. člena ZPPDFT-1 mora zavezanec sprejeti, je določeno v zgoraj podčrtanih členih.

Če zavezanec ugotavlja in preverja istovetnost stranke na podlagi 26. in 27. člena ZPPDFT-1 (identifikacija prek sredstev elektronske identifikacije ali prek videoelektronske identifikacije), mora pri izdelavi ocene tveganja iz 13. člena ZPPDFT-1, zaradi nenavzočnosti stranke, upoštevati večje tveganje pranja denarja ali financiranja terorizma, zato mora to tveganje nadomesti z uporabo enega ali več ukrepov poglobljenega pregleda stranke. Poleg tega se zavezancu svetuje, da na podlagi svoje ocene tveganja, temeljitega poznavanja stranke in podrobnejšega spremljanja stranke oceni, ali obstajajo razlogi za povečano tveganje v primerih, ko stranka želi opraviti posel nad 15.000 EUR. Sem sodijo tudi povezani posli, ki presegajo 15.000 EUR.

Glede na zgoraj opisano velja poudariti, da je ZPPDFT-1, ki je stopil v veljavo 19. 11. 2016, prinesel novost na področju politično izpostavljenih oseb v smislu širitve pojma politično izpostavljene osebe. Po novem se **kot politično izpostavljene osebe štejejo tako domače kot tudi tuje politično izpostavljene osebe**, zato morajo zavezanci iz 4. člena ZPPDFT-1 vzpostaviti ustrezen sistem upravljanja s tveganji, ki vključuje tudi postopek, s katerim ugotavljajo, ali je stranka oziroma njen zakoniti zastopnik ali pooblaščenec politično izpostavljena oseba iz 61. člena ZPPDFT-1. Način ugotavljanja, katere osebe imajo status politično izpostavljene osebe, morajo zavezanci določiti npr. z uporabo vprašalnikov, javno dostopnih podatkov, podatkov iz medijev, interneta, komercialnih baz, itd., sam postopek pa opredeliti v svojih notranjih aktih, seveda ob upoštevanju ocene tveganja iz 13. člena ZPPDFT-1.

Zavezanci lahko za **domače politično izpostavljene osebe** na podlagi svoje podrobne ocene tveganosti določijo več kategorij tveganosti politično izpostavljenih oseb (primeroma tri ali pet kategorij), kjer v prvi kategoriji določijo tiste politično izpostavljene osebe, ki so povezane z najnižjim tveganjem, v najvišjo kategorijo pa tiste politično izpostavljene osebe, ki so povezane z najvišjim tveganjem. Osnova za uvrščanje politično izpostavljenih oseb v posamezno kategorijo je obveznost poznavanja stranke in spremljanje aktivnosti posamezne stranke. Politično izpostavljenost je potrebno ugotavljati tudi za dejanske lastnike stranke. Primeroma

je lahko politično izpostavljena oseba uvrščena v najnižjo kategorijo tveganosti v primeru, da poseduje samo delnice iz privatizacije in letno vlaga nizke zneske v posamezne posle (npr. do 500 EUR mesečno ali ekvivalent za celo leto). Podobno velja tudi za vlaganja v vzajemne sklade. Višjo kategorijo tveganosti predstavljajo višji mesečni oziroma letni zneski (npr. do 1.250 EUR mesečno oziroma ekvivalent za celo leto). Najvišjo kategorijo tveganosti pa predstavljajo še višji mesečni ali letni zneski (npr. 15.000 EUR letno) ali nenadni visoki zneski. V svoji oceni tveganja lahko zavezanec določi še podrobnejša merila, na podlagi katerih bo kategoriziral svoje stranke, ki so domače politično izpostavljene osebe. Ne glede na uvrstitev v posamezno kategorijo pa mora zavezanec na podlagi spremljanja aktivnosti posamezne stranke, oceniti, ali posamezna stranka še sodi v prvotno določeno kategorijo, ali je potrebno stranko prekategorizirati. Zavezanec se glede vsake posamezne kategorije na podlagi svoje ocene tveganosti odloči glede nabora in obsega podatkov, ki jih mora pridobiti od posamezne politično izpostavljene osebe o njenem premoženju in dohodkih, ter glede obdobja za posodabljanje podatkov o stranki, pri čemer je potrebno podatke o strankah, ki sodijo v najvišjo kategorijo tveganosti, posodabljanje pogostejše, kot podatke o strankah, ki sodijo v kategorijo najnižje tveganosti.

Tuje politično izpostavljene osebe so v vsakem primeru visoko tvegane stranke in jih zavezanec ne sme uvrščati v posamezne kategorije, tako kot lahko velja za domače politično izpostavljene osebe.

Zavezanci si morajo prizadevati, da bodo na podlagi prve točke 6. odstavka 61. člena ZPPDFT-1 od svojih strank pridobili ustrezne dokumente o premoženjskem stanju stranke in podatke o izvoru sredstev in premoženja. Med ustrezno dokumentacijo sodijo novejši izpisi Finančne uprave Republike Slovenije (potrdilo iz uradnih evidenc, s katerimi razpolaga FURS, ki so bili zavezancu izplačani v koledarskem letu – kjer so navedbe vseh dohodkov, ki jih je zavezanec dosegel v posameznem koledarskem letu npr. dohodnina, obresti, dividende, katastrski dohodek, in podobno), izpisi Geodetske uprave Republike Slovenije s podatki o cenitvi nepremičnin, izpisi iz bank, in podobno. Za obstoječe stranke morajo zavezanci v skladu s 178. členom ZPPDFT-1 najkasneje do 19. 11. 2018 ugotoviti, ali so te stranke, njeni zakoniti zastopniki, pooblaščenca ali dejanski lastniki politično izpostavljene osebe iz 61. člena ZPPDFT-1. V kolikor zavezanci za obstoječe stranke ugotovijo, da so politično izpostavljene osebe, morajo zavezanci zahtevano dokumentacijo od politično izpostavljene osebe pridobiti pred izvršitvijo nakupnega naročila/naloga za prejem vrednostnih papirjev, ki ga stranke podajo po 19. 11. 2018.

Več pojasnil v zvezi s politično izpostavljenimi osebami se nahaja na spletni strani Urada: http://www.uppd.gov.si/si/opozorila_in_mnenja_urada/mnenja/politico_izpostavljene_osebe/

5.5 Sporočanje predpisanih in zahtevanih podatkov ter predložitev dokumentacije Uradu po določbah ZPPDFT-1

Zavezanci morajo na podlagi 68. in 69. člena ZPPDFT-1, ter pravilnika o sporočanju podatkov Uradu sporočiti podatke o gotovinskih transakcijah nad 15.000 EUR in sumljivih transakcijah ne glede na znesek. Omenjeni podatki se od **1. 9. 2017** pošiljajo Uradu na enotnem informatiziranem obrazcu po zaščiteni elektronski poti preko aplikacijskega vmesnika ali preko spletnega obrazca.

Zavezanci omenjene podatke po elektronski poti lahko posredujejo le, če predhodno opravijo registracijo v sistem Urada. Registracija poteka tako, da zavezanci na elektronski naslov Urada: mf.uppd@mf-rs.si pošljejo naslednje podatke:

Vrsta zavezanca	Zahtevani podatki
PRAVNA OSEBA	NAZIV PRAVNE OSEBE
	MATIČNA ŠTEVILKA PRAVNE OSEBE
	DEJAVNOST (NPR. BANČNIŠTVO, BORZNO POSREDOVANJE, UPRAVLJANJE INVESTICIJSKIH SKLADOV, IN PODOBNO)
FIZIČNA OSEBA	IME IN PRIIMEK
	FUNKCIJA PRI ZAVEZANCU (POOBLAŠČENEC, NAMESTNIK POOBLAŠČENCA)
	HEKSADECIMALNA SERIJSKA ŠTEVILKA SREDSTVA ELEKTRONSKE IDENTIFIKACIJE IZ GLAVE CERTIFIKATA (KDP)
	KONTAKTNI PODATKI FIZIČNE OSEBE (E-NASLOV, ŠTEVILKA STACIONARNEGA IN MOBILNEGA TELEFONA)

Opomba: Pod dejavnost se vpiše točka iz prvega odstavka 4. člena ZPPDFT-1, na podlagi katere pravne osebe sodijo med zavezance po ZPPDFT-1.

Navodila za prijavo v sistem Urada se nahajajo tudi na spletni strani:

http://www.uppd.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/obrazci/sporocanje_podatkov_obrazec/

Ne glede na zgoraj navedeno, se zavezancem priporoča, da pred oddajo obrazca Uradu za sebe natisnejo celoten izpolnjen obrazec za morebitno kasnejšo uporabo in dokazovanje.

5.5.1 Sporočanje podatkov o gotovinskih transakcijah nad 15.000 EUR

Zavezanci morajo na podlagi prvega odstavka 68. člena ZPPDFT-1 po elektronski poti (na UPPD obrazcu) sporočiti Uradu podatke iz 1., 2., 6., 7., 8. in 9. točke prvega odstavka 137. člena ZPPDFT-1 **o vsaki gotovinski transakciji, ki presega vrednost 15.000 EUR**, in sicer takoj, ko je opravljena, najpozneje pa v treh delovnih dneh po opravljeni transakciji. Sporočilo mora biti posredovano po zaščiteni elektronski poti.

Gotovinska transakcija je vsak sprejem, izročitev ali zamenjava gotovine (bankovcev ali kovancev, ki so v obtoku kot plačilno sredstvo) pri čemer zavezanec od stranke fizično sprejme gotovino oziroma stranki fizično izroči gotovino v posest in razpolaganje.

5.5.2 Sporočanje podatkov o nakazilih nad 15.000 EUR

Obveznost poročanja podatkov o nakazilih v tvegane države ne velja za omenjene zavezance, saj ZPPDFT-1 to obveznost določa zgolj za zavezance iz 1., 2., 3., 4. in 18. točke prvega odstavka 4. člena ZPPDFT-1.

5.5.3 Sporočanje podatkov o sumljivih transakcijah

Zavezanec sporoči Uradu podatke iz prvega odstavka 137. člena ZPPDFT-1 ter dokumentacijo v zvezi z njimi vedno, kadar v zvezi s transakcijo, osebo, premoženjem ali sredstvi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma, in sicer še pred izvedbo transakcije, ter v sporočilu navesti rok, v katerem naj bi se ta opravila. Sporočilo o sumljivi transakciji mora biti Uradu posredovano po zaščiteni elektronski poti, izjemoma se lahko posreduje po telefonu, vendar mora biti Uradu posredovano tudi po zaščiteni elektronski poti najpozneje naslednji delovni dan.

Obveznost poročanja velja tudi za nameravano transakcijo, ne glede na to, ali je bila pozneje opravljena ali ne.

Sumljiva transakcija je vsaka nameravana ali izvršena transakcija, v zvezi s katero zavezanec ve ali ima razloge za sum, da premoženje ali sredstva izvirajo iz kaznivih dejanj, ki bi lahko predstavljala predhodno dejanje za pranje denarja ali so povezana s financiranjem terorizma ali po značilnostih ustrezajo indikatorjem za prepoznavanje sumljivih transakcij iz 85. člena ZPPDFT-1, ki napotujejo na razloge za sum pranja denarja ali financiranja terorizma.

Pri prepoznavanju dejstev ali okoliščin, ki kažejo na to, da v zvezi s stranko, transakcijo, osebo, premoženjem ali sredstvi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma si zavezanec pomaga s **seznamom indikatorjev**, ki je priloga teh Smernic.

Zavezanec je dolžan sumljivo transakcijo prijaviti Uradu, ki bo na podlagi te prijave lahko pričel z izvajanjem operativne analize in potrdil ali ovrgel sum glede pranja denarja ali financiranja terorizma. Nesporočanje sumljive transakcije sodi na podlagi 27. točke prvega odstavka 163. člena ZPPDFT-1 med najtežje kršitve, za kar je predvidena globa med 12.000 in 120.000 EUR za pravno osebo in med 800 do 4.000 EUR za odgovorno fizično osebo.

Po zaključku svoje operativne analize Urad obvesti prijavitelja sumljive transakcije o svojih ugotovitvah. Posamezne analize lahko trajajo dalj časa.

Delavec zavezanca, ki ugotovi obstoj razlogov za sum pranja denarja ali financiranja terorizma, mora o tem nemudoma obvestiti pooblaščenca za preprečevanje pranja denarja ali njegovega namestnika. Zavezanec uredi postopek prijave sumljivih transakcij med posameznimi organizacijskimi enotami in pooblaščencom ter njegovim namestnikom v skladu z naslednjimi usmeritvami:

1. podrobno določi način sporočanja podatkov (po telefonu, telefaksu, zavarovani elektronski poti, itd.),
2. opredeli vrsto podatkov, ki se sporočajo (podatki o stranki, razlogi za sum pranja denarja, druge okoliščine),
3. določi način sodelovanja organizacijskih enot s pooblaščencom oziroma njegovim namestnikom,
4. postopek ravnanja s stranko v primeručasne zaustavitve transakcije s strani Urada,
5. opredeli vlogo odgovorne osebe zavezanca pri prijavi sumljive transakcije,
6. prepoved razkritja podatkov o tem, da bo podatek, informacija ali dokumentacija sporočena Uradu,

7. ukrepe glede nadaljnjega poslovanja s stranko (začasna ustavitev poslovanja, prekinitve poslovnega razmerja, izvajanje ukrepa poglobljenega pregleda stranke ter podrobnejše spremljanje nadaljnjih poslovnih aktivnosti stranke, itd.).

5.5.4. Predložitev dokumentacije Uradu

Če Urad presodi, da so v zvezi z neko transakcijo, osebo, premoženjem ali sredstvi podani razlogi za sum pranja denarja, povezanih predhodnih kaznivih dejanj ali financiranja terorizma, ali v primerih iz 100. člena ZPPDFT-1, lahko od zavezanca zahteva, da mu predloži:

1. podatke iz evidence o strankah in transakcijah, ki jo zavezanci vodijo na podlagi prvega odstavka 137. člena ZPPDFT-1,
2. podatke o drugih poslovnih razmerjih, sklenjenih pri zavezancu,
3. vse druge podatke in informacije, ki jih je zavezanec pridobil ali jih vodi na podlagi zakona ter so potrebni za odkrivanje in dokazovanje kaznivega dejanja pranja denarja ali financiranja terorizma.

Zavezanec omenjene podatke predloži Uradu **brez odlašanja, najpozneje pa v 15 dneh** od prejema zahteve. Izjemoma lahko Urad v zahtevi določi krajši rok, če je to potrebno zaradi ugotavljanja okoliščin, pomembnih za izdajo odredbe o začasni ustavitvi transakcije, ali zaradi pošiljanja podatkov tujim organom in mednarodnim organizacijam ter v drugih nujnih primerih, kadar je treba preprečiti nastanek premoženjske škode.

Urad lahko zaradi obsežnosti dokumentacije ali drugih upravičenih razlogov zavezancu na njegovo obrazloženo pisno pobudo s pisnim obvestilom podaljša rok, lahko pa v takih primerih opravi pregled dokumentacije pri zavezancu.

Pri posredovanju podatkov, informacij in dokumentacije Uradu po ZPPDFT-1 za zavezance velja izjema od načela varovanja tajnosti, kot je to določeno v 126. členu ZPPDFT-1.

5.6 Imenovanje pooblaščenca oziroma pooblaščenke in namestnikov pooblaščenca ter zagotovitev pogojev za njihovo delo

Za izvajanje nalog odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, določenih v ZPPDFT-1 in predpisih, sprejetih na njegovi podlagi, mora zavezanec v skladu s 76. členom ZPPDFT-1 imenovati pooblaščenca za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, ki izpolnjuje pogoje iz 77. člena ZPPDFT-1 (v nadaljnjem besedilu: pooblaščenec) in enega ali več njegovih namestnikov. Dolžnosti oziroma naloge pooblaščenca in njegovega namestnika so opredeljene v 78. členu ZPPDFT-1.

Zavezancem, ki imajo zaposlene manj kot štiri zaposlene, ni treba določiti pooblaščenca in izvajati notranje kontrole po ZPPDFT-1.

5.7 Skrb za redno strokovno usposabljanje zaposlenih

Zavezanci morajo na podlagi 80. člena ZPPDFT-1 skrbeti za redno strokovno usposabljanje vseh zaposlenih, ki opravljajo naloge preprečevanja in odkrivanja pranja denarja in financiranja

terorizma. V zvezi s tem je potrebno pripraviti program letnega strokovnega usposabljanja, in sicer najpozneje do konca marca za tekoče leto. V programu se opredeli:

1. vsebino in obseg posameznih izobraževalnih programov,
2. cilje posameznega izobraževalnega programa,
3. način izvedbe posameznega izobraževalnega programa (predavanje, delavnice, vaje, itd.),
4. krog zaposlenih, ki jim bo posamezen izobraževalni program namenjen,
5. trajanje posameznega izobraževalnega programa.

Skrb za redno strokovno usposabljanje in izobraževanje se nanaša na seznanjanje z določili ZPPDFT-1 in na njegovi podlagi izdanih pravilnikov in notranjih aktov, s strokovno literaturo glede preprečevanja in odkrivanja pranja denarja in financiranja terorizma, s seznamami indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma. Cilj strokovnega usposabljanja in izobraževanja je seznaniti vse zaposlene (predvsem pa novo zaposlene), ki opravljajo (oziroma bodo opravljali) naloge na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, z veljavnimi zakonskimi predpisi, internimi akti organizacije ter delovnimi postopki za obvladovanje tveganj za pranje denarja in financiranje terorizma. Usposabljanje in izobraževanje lahko poteka preko izobraževalnih zavodov, zbornic, združenj, itd., preko internih izobraževanj (npr. pooblaščenec seznanja zaposlene z določili ZPPDFT-1, pravilniki, itd.), preko okrožnic (npr. pooblaščenec posreduje obvestilo vodstvenim delavcem, slednji pa z vsebino seznanijo ostale zaposlene), itd.. V primeru, da ni zakonske zahteve po imenovanju pooblaščenca, lahko omenjeno izvaja oseba znotraj podjetja (npr. direktor), ki bo odgovorna tudi za poročanje Uradu. Izobraževanje zavezanci lahko izvedejo sami in ne potrebujejo za to pooblaščenega inštruktorja ali predavatelja.

5.8 Notranje kontrole in notranja revizija po ZPPDFT-1

Na podlagi 81. člena ZPPDFT-1 morajo zavezanci zagotoviti redno notranjo kontrolo nad opravljanjem nalog odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma po ZPPDFT-1. Podrobnejša pravila za izvajanje nalog po ZPPDFT-1, ter na kaj vse se nanaša notranja kontrola je opredeljeno v Pravilniku o izvajanju notranje kontrole.

Zavezanec je v okviru notranje kontrole dolžan zagotoviti tudi kontrolo pravilnosti in učinkovitosti izvajanja predpisanih ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma pri zunanjih izvajalcih in zastopnikih, ki jim je zaupal izvajanje dela svojih nalog na podlagi ustrezne pogodbe.

Za neodvisno preverjanje skladnosti delovanja sistema odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma zavezanec skladno z določbami ZPPDFT-1, podzakonskimi akti ter smernicami zavezanec pooblasti službo notranje revizije ali drug pristojen organ za nadzor, ki z ugotovitvami v obliki predlaganih ukrepov in priporočili za odpravo nepravilnosti seznanja poslovodstvo zavezanca. Kontrolo izvajanja pravilnosti in učinkovitosti izvajanja predpisanih ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma zavezanec izvaja v obliki rednih in izrednih nadzorov.

Če Urad za izvajanje nadzora po ZPPDFT-1 tako zahteva, morajo zavezanci v pisni obliki sestaviti letno poročilo o izvajanju notranje kontrole in ukrepov v preteklem letu, ter ga posredovati v skladu s 5. členom Pravilnik o izvajanju notranje kontrole.

5.9 Priprava seznama indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma

Na podlagi 85. člena ZPPDFT-1 morajo zavezanci pripraviti **seznam indikatorjev** za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma. Seznam se nahaja v prilogi teh Smernic in ga zavezanci lahko prilagodijo svojemu načinu poslovanja oziroma podjetju. Pri sestavi seznama indikatorjev zavezanci upoštevajo zlasti zapletenost in obseg izvajanja transakcij, neobičajno sestavo, vrednost ali povezanost transakcij, ki nimajo jasno razvidnega ekonomskega ali pravno utemeljenega namena, oziroma niso v skladu, ali so v nesorazmerju z običajnim oziroma pričakovanim poslovanjem stranke, in druge okoliščine, ki so povezane s statusom ali drugimi lastnostmi stranke.

5.10 Zagotovitev varstva in hrambe podatkov ter upravljanje z ZPPDFT-1 predpisanih evidenc

Zavezanec je dolžan podatke, ki jih je pridobil in upravljal na podlagi ZPPDFT-1 in Pravilnika o izvajanju notranje kontrole, varovati kot poslovno skrivnost oziroma kot tajne podatke v skladu z zakonom, ki ureja tajne podatke, če je podatek kot tak opredeljen s strani Urada.

Dostop do podatkov, ki so opredeljeni kot poslovna skrivnost ali kot tajni, mora biti omejen. Zavezanec v internem aktu natančno določi pogoje in način dostopa do teh podatkov, pri čemer upošteva naslednje usmeritve:

1. podatke in dokumentacijo zavezanec hrani na način in v obliki, ki nepooblaščenim osebam onemogoča dostop in seznanitev z njihovo vsebino (v primernih tehnično ali fizično varovanih prostorih za hrambo, v zaklenjenih ognjevarnih omarah, itd.),
2. pravico do vpogleda v podatke o strankah in transakcijah, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma oziroma do seznanitve z njihovo vsebino imajo le člani poslovnega in nadzornega organa zavezanca, pooblaščenec za preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma ter njegovi namestniki, vodje poslovnih enot zavezanca in druge osebe, ki jih določi poslovodstvo zavezanca,
3. dokumentacijo, v kateri se nahajajo navedeni podatki, je brez predhodne pisne odobritve odgovorne osebe prepovedano fotokopirati, prepisovati, predelovati, objavljati ali kakorkoli drugače reproducirati,
4. zavezanec poskrbi, da je v primeru kopiranja dokumentacije iz kopije jasno razvidno, iz katere dokumentacije ali dela dokumentacije izhaja kopija, na vidnem mestu pa mora biti posebej označeno, da gre za fotokopijo, število fotokopiranih izvodov, datum izdelave fotokopije ter podpis osebe, ki je fotokopijo pripravila,
5. delavci zavezanca so dolžni dosledno izvajati postopek prijave in odjave s svojim osebnim geslom na začetku oziroma po zaključku računalniškega obravnavanja podatkov, oziroma z uporabo gesla preprečiti dostop nepooblaščenim osebam do dokumentov,
6. vzpostavljena mora biti sledljivost dostopa do podatkov in dokumentacije oziroma njihove obdelave,
7. kakršno koli posredovanje podatkov je dovoljeno izključno v obliki, ki nepooblaščenim osebam onemogoča seznanitev s podatki, bodisi po lastni prenosni mreži s kurirjem ali v zapečateni kuverti priporočeno s povratnico, itd., oziroma v primeru posredovanja po

elektronski poti z uporabo sistema za varno elektronsko poslovanje (kriptiranje ali šifriranje sporočil, itd.),

8. zaposleni pri zavezancu so dolžni dosledno upoštevati predpise, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, ter predpise, ki urejajo tajne podatke.

Dokumentacijo in podatke, vezane na pregled stranke, morajo zavezanci v skladu s prvim odstavkom 129. člena ZPPDFT-1 hraniti 10 let po prenehanju poslovnega razmerja, če gre za dalj časa trajajoče poslovno razmerje (npr. pogodba o opravljanju določenih storitev za določen ali nedoločen čas).

Dokumentacijo in podatke, vezane na pregled stranke, morajo zavezanci v skladu s prvim odstavkom 129. člena ZPPDFT-1 hraniti 10 let po opravljeni transakciji, če gre za posamičen (enkraten) pravni posel (npr. pogodba o nakupu ali prodaji) s stranko, ki z zavezancem nima dlje časa trajajočega poslovnega razmerja.

Podatke in pripadajočo dokumentacijo o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca in strokovnem usposabljanju zaposlenih morajo zavezanci v skladu s tretjim odstavkom 129. člena ZPPDFT-1 hraniti najmanj štiri leta.

Zavezanci morajo upravljati naslednje evidence podatkov (136. člen ZPPDFT-1):

1. evidence podatkov o strankah, poslovnih razmerjih in transakcijah iz 17. člena ZPPDFT-1: vsebina evidenc je opredeljena v 137. členu ZPPDFT-1,
2. evidence sporočenih podatkov Uradu iz 68. člena (gotovinske transakcije) in 69. člena ZPPDFT-1 (sumljive transakcije): vsebina evidenc je opredeljena v 137. členu ZPPDFT-1.

V skladu s 138. členom ZPPDFT-1 morajo zavezanci voditi tudi evidenco o dostopu nadzornih organov iz 139. člena ZPPDFT-1 do podatkov, informacij in dokumentacije iz prvega odstavka 122. člena ZPPDFT-1, ter o vsakem dostopu do omenjenih podatkov najpozneje v treh delovnih dneh (od vpogleda v te podatke) pisno obvestiti Urad. Katere podatke mora vsebovati omenjena evidenca, je določeno v drugem odstavku 138. člena ZPPDFT-1.

5.11 Izvajanje ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma v podružnicah in hčerinskih družbah

ZPPDFT-1 v 75. členu določa, da mora zavezanec zagotoviti, da se ukrepi odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, določeni v ZPPDFT-1, v enakem ali večjem obsegu izvajajo tudi v njegovih podružnicah in hčerinskih družbah v njegovi večinski lasti, ki so ustanovljene v tretjih državah, in sicer v obsegu, kakršnega dopušča pravo teh tretjih držav. Če so v tretjih državah minimalni standardi izvajanja ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja ali financiranja terorizma manj strogi, kot so predpisani v ZPPDFT-1, mora zavezanec zagotoviti, da njegove podružnice in hčerinske družbe v večinski lasti sprejmejo in izvajajo ustrezne ukrepe, ki so enakovredni ukrepom, predpisanim v ZPPDFT-1, kolikor to dopušča pravo te tretje države. Kadar pravo tretje države ne dopušča izvajanja teh ukrepov, mora zavezanec v takšnem primeru zagotoviti, da podružnice in hčerinske družbe v večinski lasti v tretji državi sprejmejo in izvajajo ustrezne dodatne ukrepe, s katerimi učinkovito obvladujejo tveganja za pranje denarja ali financiranja terorizma, in o tem obvestiti pristojne nadzorne organe iz 139. člena ZPPDFT-1. Če dodatni ukrepi ne zadostujejo,

lahko nadzorni organi iz 139. člena ZPPDFT-1 zavezancu naložijo, da v tretji državi izvede še dodatne ukrepe nadzora, med katerimi so lahko tudi prepoved sklepanja poslovnih razmerij, prekinitve poslovnega razmerja, prepoved izvajanja transakcij ali prenehanje delovanja v tej tretji državi.

Poslovodstvo zavezanca mora slediti tudi naslednjim usmeritvam:

1. poskrbeti, da so s politiko odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma seznanjene vse podružnice in hčerinske družbe v večinski lasti, ki imajo sedež v tretji državi, ter njihovi zaposleni,
2. preko vodstev podružnic in hčerinskih družb zagotoviti, da se interni postopki odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, sprejeti na podlagi ZPPDFT-1 in smernic Agencije v čim večji meri vgradijo v poslovne procese podružnic oziroma hčerinskih družb,
3. izvajati stalen nadzor nad ustreznostjo in učinkovitostjo izvajanja ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja ter financiranja terorizma v podružnicah in hčerinskih družbah, v večinski lasti, ki imajo sedež v tretji državi.

Podružnice in hčerinske družbe v večinski lasti, ki imajo sedež v tretji državi, morajo najmanj enkrat letno matičnega zavezanca obvestiti o sprejetih ukrepih na področju odkrivanja in preprečevanja pranja denarja zlasti glede pregleda stranke, izvajanja postopkov ocenjevanja ocene tveganja, zaznavanja in sporočanja sumljivih transakcij, varstva in hrambe podatkov ter dokumentacije, vodenja evidenc o strankah, poslovnih razmerjih in transakcijah, itd..

5.12 Sistem obveščanja o kršitvah

Zavezanec mora na podlagi 159. člena ZPPDFT-1 vzpostaviti sistem obveščanja o kršitvah, ki zaposlenim in osebam v primerljivem položaju omogoča, da prek neodvisnih in anonimnih poročevalskih linij interno prijavijo kršitve določb ZPPDFT-1.

Kadar je identiteta prijavitelja zavezancu razkrita, mora zavezanec zagotoviti, da se vsi podatki o osebah, ki so podale prijavo o kršitvah, obravnavajo kot zaupni v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Zavezanec teh podatkov ne sme razkriti brez soglasja prijavitelja, razen ko je razkritje identitete prijavitelja nujno za izvedbo predkazenskega ali kazenskega postopka.

6. OBVEZNOST POSLOVNIH SUBJEKTOV V ZVEZI Z UGOTAVLJANJEM SVOJIH DEJANSKIH LASTNIKOV

Na podlagi prvega odstavka 41. člena ZPPDFT-1 morajo poslovni subjekti iz 35. in 36. člena ZPPDFT-1, vpisani v Poslovni register Slovenije, ugotoviti podatke o svojem dejanskem lastniku ali lastnikih na način, kot je določeno v 35. in 36. členu ZPPDFT-1, ter vzpostaviti in upravljati natančno evidenco podatkov o svojih dejanskih lastnikih, ki se posodablja ob vsaki spremembi podatkov.

Izjeme od te obveznosti predstavljajo:

- v skladu s tretjim odstavkom 44. člena ZPPDFT-1:

- samostojni podjetniki posamezniki,
- posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost,
- enoosebne družbe z omejeno odgovornostjo, katerih edini družbenik je hkrati njen zakoniti zastopnik, ter
- neposredni in posredni proračunski uporabniki,
- v skladu s sedmim odstavkom 41. člena, tretjim odstavkom 43. člena in četrtem odstavkom 44. člena ZPPDFT-1:
  - poslovni subjekti, ki so gospodarske družbe na organiziranem trgu, na katerem morajo v skladu z zakonodajo Evropske unije ali primerljivimi mednarodnimi standardi spoštovati zahtevo po razkritju, ki zagotavlja ustrezno preglednost informacij o lastništvu.

Podatke o svojih dejanskih lastnikih poslovni subjekti hranijo **pet let od dneva prenehanja** statusa dejanskega lastnika po ZPPDFT-1.

Obstoječi poslovni subjekti so morali **do 18. 1. 2018 v register dejanskih lastnikov vpisati podatke** o svojih dejanskih lastnikih v skladu s 44. členom ZPPDFT-1 ter podatke posodobiti v roku osmih dni od vpisa spremembe v Poslovni register Slovenije ali davčni register, če niso vpisani v Poslovni register Slovenije, oziroma v roku osmih dni od nastanka spremembe podatkov.

Register dejanskih lastnikov je objavljen na spletni strani AJPES <https://www.ajpes.si/eRDL/Iskalnik/Javni>, kjer je na voljo dostop do podatkov o dejanskih lastnikih, ki so javno dostopni. V skladu s prvim odstavkom 46. člena ZPPDFT-1 so ti podatki brezplačni. Zavezanci pa lahko v skladu s tretjim odstavkom 46. člena ZPPDFT-1 pridobijo od AJPES tudi neposreden elektronski dostop do vseh podatkov o dejanskih lastnikih, ki so vpisani v register, ko izvajajo pregled stranke po določbah ZPPDFT-1. Tako iskanje je mogoče tudi s kombinacijo posameznih podatkov o stranki, kar tudi ureja tretji odstavek 46. člena ZPPDFT-1. Za neposredni elektronski vpogled pa lahko v skladu s petim odstavkom 46. člena ZPPDFT-1 AJPES zavezancem zaračuna stroške v skladu s tarifo.

V primeru, da zavezanec ugotovi, da se podatki iz njegovih evidenc, podatki iz drugih evidenc in podatki iz registra dejanskih lastnikov razlikujejo, naj zavezanec o tem obvesti Urad, vendar ne kot sumljivo transakcijo, temveč kot neskladje med ugotovljenimi podatki o lastnikih.

Pri ugotavljanju dejanskih lastnikov zavezancev kot poslovnih subjektov, ki so skladno z 41. členom ZPPDFT-1 dolžni ugotoviti podatke o svojih dejanskih lastnikih, je potrebno izhajati iz določb 35. člena, ki opredeljuje dejanskega lastnika gospodarskega subjekta. V teh primerih se kot dejanskega lastnika gospodarskega subjekta šteje vsaka fizična oseba, ki je posredno ali neposredno imetnik zadostnega poslovnega deleža, delnic, glasovalnih oziroma drugih pravic, na podlagi katerih je udeležena pri upravljanju gospodarskega subjekta, ali je posredno ali neposredno udeležena v kapitalu gospodarskega subjekta z zadostnim deležem ali ima obvladujoč položaj pri upravljanju sredstev gospodarskega subjekta.

Zavezanci, ki so borznoposredniške družbe, investicijski skladi, družbe za upravljanje, upravljavci vzajemnih pokojninskih skladov, itd., so običajno ustanovljeni kot delniške družbe ali pa družbe z omejeno odgovornostjo, zato v smislu določb 35. člena ZPPDFT-1 upoštevajo imetništvo delnic oziroma poslovnega deleža v družbi pri izračunu pokazatelja neposrednega

ali posrednega lastništva (lastništvo več kot 25 odstotkov poslovnega deleža, glasovalnih ali drugih pravic, na podlagi katerih je podana udeležba pri upravljanju pravne osebe, ali lastništvo 25 odstotkov in ene delnice).

Prav tako se kot dejanskega lastnika gospodarskega subjekta šteje vsaka fizična oseba, ki gospodarskemu subjektu posredno zagotovi ali zagotavlja sredstva in ima na tej podlagi možnost nadzorovati, usmerjati ali drugače bistveno vplivati na odločitve posloводства gospodarskega subjekta pri odločanju o financiranju in poslovanju. Obvladujoč položaj pri upravljanju sredstev gospodarskega subjekta ali drug način nadzora, usmerjanja ali bistvenega vplivanja na odločitve posloводства gospodarskega subjekta se lahko med drugim določi na podlagi pogojev, ki jih mora gospodarski subjekt, ki obvladuje eno ali več odvisnih družb, upoštevati pri pripravi letnega konsolidiranega poročila v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

Pri tem je potrebno tudi upoštevati, da se obveznost ugotavljanja dejanskega lastnika nanaša na subjekte, ki so vpisani v Poslovni register Slovenije. To posledično pomeni, da se za vzajemne sklade, ki so v upravljanju družbe za upravljanje (pri čemer ti skladi ne sodijo v domet 37. člena ZPPDFT-1) in v okviru Poslovnega registra niso vpisani kot poseben pravni subjekt, dejanskih lastnikov ne vpisuje v register.

V skladu s sedmim odstavkom 41. člena, tretjim odstavkom 43. člena in četrtem odstavkom 44. člena ZPPDFT-1 gospodarskim družbam, ki so uvrščene na organiziran trg, ni potreben vpis v register dejanskih lastnikov, hkrati pa zavezancem ni potrebno ugotavljati dejanskih lastnikov teh družb. Seznam organiziranih trgov v Evropski uniji je na spletni strani ESMA: »<https://www.esma.europa.eu/databases-library/registers-and-data>«, kjer se izbere zavihek »MiFID II/MiFIR TV/SI/DRSP«, nato pa se pri »Entity type« iz roletnega menija izbere »Regulated market« in klikne spodaj na »Search«. Na ta način so prikazani vsi organizirani trgi v Evropski uniji. V kolikor želi zavezanec vpogledati samo v organizirane trge določene države, potem poleg »Entity type« izbere tudi »Home member state«, iz odprtega roletnega menija izbere željeno državo in klikne na »Search«. Na ta način pa dobi zavezanec samo podatke o organiziranih trgih v izbrani državi.

Šele v primeru, ko nobena fizična oseba ni ugotovljena kot dejanski lastnik ob uporabi naštetih kriterijev (in ob pogoju, da so izvedeni vsi možni ukrepi za ugotovitev dejanskega lastnika ter da ne obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma v zvezi s transakcijo, osebo, premoženjem ali sredstvi), se za dejanskega lastnika gospodarskega subjekta šteje ena ali več oseb, ki zasedajo položaj posloводства.

7. PRAVNA NARAVA IN VELJAVNOST SMERNIC

Smernice so izdane na podlagi 154. člena ZPPDFT-1 in so zavezujoče za vse zavezance, opredeljene v 1. poglavju teh smernic. Agencija lahko na podlagi 139. člena ZPPDFT-1 pri zavezancih preverja usklajenost delovanja internih postopkov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma s predpisanimi usmeritvami in v primeru neusklajenosti tudi odredi primerne ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti.

Te smernice stopijo v veljavo dne 10. 10. 2018 in se začnejo uporabljati **11. 10. 2018**.

Zavezanci morajo **najkasneje do 11. 4. 2019** prilagoditi interne akte in uskladiti svoje poslovanje z vsebino teh smernic.

Z dnem uveljavitve teh smernic prenehajo veljati Smernice za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma z dne 15. 9. 2010, ki jih je izdala Agencija za trg vrednostnih papirjev.

8. PRILOGE

Seznam indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij s področja pranja denarja za zavezance pod primarnim nadzorom Agencije za trg vrednostnih papirjev

Poznavanje stranke in njene dejavnosti predstavlja izhodišče za sklepanje, da pri določenih transakcijah in strankah obstajajo razlogi za sum pranja denarja. Na splošno je mogoče reči, da so razlogi za sklepanje na sum pranja denarja pri vseh tistih strankah in transakcijah, ki niso skladne z znano strankino zakonito poslovno ali zasebno dejavnostjo, z njenim običajnim načinom poslovanja, z obsegom sredstev, s katerimi stranka razpolaga, ko pri transakciji ni mogoče prepoznati pravnega ali gospodarskega namena ali ko posledice transakcije z gospodarskega vidika niso smiselne.

V seznamu so kot indikatorji za prepoznavanje sumljivih transakcij navedeni primeri strank, transakcij in neobičajnih okoliščin pri njihovem izvajanju, da bi zavezanci lahko z večjo pozornostjo preverili možnost obstoja razlogov za sum pranja denarja. Seznam indikatorjev naj zavezancem služi kot pomoč za lažje prepoznavanje in naj se ne uporablja kot rutinski instrument.

Dokončen in celovit pregled indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij je namreč težko sestaviti, ker se načini pranja denarja stalno in sproti prilagajajo spremenjenim okoliščinam. Seznam indikatorjev je nujno potrebno občasno dopolnjevati zaradi novih pojavnih oblik pranja denarja doma in v tujini. Seznam držav, pri katerih obstaja visoko ali povečano tveganje za pojav pranja denarja in financiranja terorizma, je objavljen na spletni strani Urada.

Pri presojanju, ali so pri poslovanju posamezne stranke ali pri posamezni transakciji prisotni razlogi, ki kažejo na sum pranja denarja, je treba upoštevati, da posamezni indikator (iz seznama indikatorjev, navedenih v nadaljevanju), sam po sebi še ne pomeni, da gre za pranje denarja. Predstavlja bolj opozorilo, da je potrebno nadaljnje celovito proučevanje ozadja transakcije ali poslovanja stranke, ki sklepa razmerje z zavezancem, pri čemer se le-to presoja tudi skozi priložen seznam indikatorjev sumljivih transakcij. Sklepanje na obstoj razlogov suma pranja denarja je zato bolj opravičeno, če je skupaj prisotnih več indikatorjev, neobičajnih znakov ali transakcij posamezne stranke. **Zavezancu naj kot osnovno vodilo prepoznavanja sumljivosti tako služi pravilo, da bolj kot transakcija, sklenitev poslovnega razmerja ali obnašanje stranke odstopa od običajnega, večja je verjetnost, da pri njej obstajajo razlogi za sumljivost.**

PRILOGA 1 - Seznam indikatorjev za prepoznavanje strank in transakcij, v zvezi s katerimi obstajajo razlogi za sum pranja denarja

1. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA TRANSAKCIJO

- 1.1 Transakcija je ekonomsko ali pravno nelogična.
- 1.2 Nenavadna narava transakcije ali nenavadne okoliščine, ki transakcijo spremljajo.
- 1.3 Transakcija ima značilnost gospodarskih ali drugih kaznivih dejanj.
- 1.4 Ponudba nesorazmerno visoke provizije ali drugih nenavadnih pogojev za izvedbo transakcije, brez ustreznih pojasnil.
- 1.5 Drobljenje zneskov, pri katerih se zahteva ugotavljanje istovetnosti stranke.
- 1.6 Nenadno povečanje obsega poslovanja stranke brez utemeljenega razloga in v nesorazmerju z običajnim poslovanjem stranke.
- 1.7 Kupnino za nakup vrednostnih papirjev, točk vzajemnega sklada ali drugih razlogov, nakazuje oseba, ki ni stranka, in stranka o tem ni predhodno obvestila zavezanca.
- 1.8 Kupnina od prodanih vrednostnih papirjev ali točk vzajemnega sklada, ali kakršno koli drugo nakazilo, se opravi na račun osebe, ki ni stranka, in stranka zavezancu ni podala ustrezne obrazložitve za tako dejanje.
- 1.9 Kupnino za nakup vrednostnih papirjev ali točk vzajemnega sklada stranka nakazuje iz svojega osebnega bančnega računa, ki ga ima odprtega v tujini, in za katerega zavezanec nima dokazila, da je stranka svoj denarni račun v tujini prijavila FURS. Podobno velja tudi za prodajo vrednostnih papirjev ali točk vzajemnega sklada, ko stranka želi nakazilo kupnine na svoj denarni račun v tujini, zavezanec pa nima dokazila, da je stranka svoj denarni račun v tujini prijavila FURS.

2. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA OSEBO

- 2.1 Stranka se ne želi identificirati z vsemi zahtevanimi podatki ali da napačne podatke.
- 2.2 Stranka se nenavadno vede (očitna napetost, ipd.).
- 2.3 Stranka se pri zavezancu pojavlja v spremstvu sumljivih oseb.
- 2.4 Stranka je molčeča, ima neznatno vednost o vsebini posla in listin, ki jih podpisuje, odklanja pa tudi razgovor o tem, kar kaže na to, da ne gre za njen posel.
- 2.5 Stranka nasprotuje srečanju in identifikaciji v živo oziroma odpove poslovno razmerje, ko izve za dolžnost identifikacije.
- 2.6 Stranka prekine poslovno razmerje zaradi zahteve po dodatnih pojasnilih ali dokumentih, brez drugih utemeljenih razlogov.
- 2.7 Strankina telefonska številka je izključena ali se ugotovi, da navedena številka ne obstaja, ko jo želimo poklicati.
- 2.8 Stranka uporablja izmišljeno ime ali naslov. Pošta oziroma pisma, poslana stranki, se vračajo, zaradi napačnega ali neznanega naslova.
- 2.9 Stranka je nadpovprečno seznanjena s predpisi in pristojnostmi organov na področju preprečevanja pranja denarja.

- 2.10 Stranka se izkaže z že na videz lažnimi identifikacijskimi dokumenti ali so le-ti ponarejeni ali odklanja identifikacijo z originalnimi osebnimi dokumenti.
- 2.11 Strankini spremljajoči dokumenti so pomanjkljivi in iz njih niso razvidni običajni podatki.
- 2.12 Stranka je državljan države ali ima sedež, naslov ali račun v državi, ki je navedena na seznamu držav, pri katerih obstaja visoko ali povečano tveganje za pojava pranja denarja in financiranja terorizma.
- 2.13 Stranka išče nasvet za izvedbo posla, ki je lahko povezan s kaznivim dejanjem.
- 2.14 Stranko zastopajo pooblaščenca, kar ni običajno za določeno vrsto poslov, o stranki, ki jo zastopajo, pa nimajo zadostne vednosti.
- 2.15 Stranka je v zadnjem obdobju obiskala več zavezancev (tudi oddaljenih) ter pri njih sklepala istovrstne ali različne posle, kar vse bi lahko uredila pri bližnjem zavezancu.
- 2.16 Stranka noče pojasniti izvora sredstev, ki so ali bodo predmet poslovnega razmerja ali izvedbe transakcije.
- 2.17 Podatki o prejemnikih sredstev ali nalogodajalcih sredstev se ne ujemajo s strankinimi navedbami, pri tem pa tega ne pojasni ustrezno.
- 2.18 Stranka prejme ali namerava prejeti sredstva iz držav ali od subjektov z računom, sedežem ali naslovom v državi, ki je navedena na seznamu držav, pri katerih obstaja visoko ali povečano tveganje za pojava pranja denarja in financiranja terorizma.
- 2.19 Stranka sklepa poslovno razmerje ali izvaja transakcijo pod prisilo ali ob prisotnosti tretjih oseb, pri čemer daje vtis, da tega ne želi storiti.
- 2.20 Stranka sklepa poslovno razmerje ali izvaja transakcijo, ne da bi znala pojasniti, zakaj to dela.
- 2.21 Stranko, ki sklepa poslovno razmerje ali izvaja transakcijo, mediji povezujejo s kaznivimi dejanji in nezakonitimi aktivnostmi.

3. INDIKATORJI, KI SO POVEZANI Z NALOŽBAMI

- 3.1 Nakupi vrednostnih papirjev ali finančnih instrumentov v količinah in zneskih, ki se ne ujemajo s finančnim stanjem stranke, brez ustreznih pojasnil stranke.
- 3.2 Nakupi ali prodaje vrednostnih papirjev ali finančnih instrumentov po neobičajno visoki ali nizki ceni, brez ustreznih pojasnil stranke.
- 3.3 Zahteve po izdajanju neobičajnih potrdil oziroma potrdil, ki jih zavezanec ne izdaja.
- 3.4 Naročila za upravljanje premoženja in nakupe ali prodaje vrednostnih papirjev ali finančnih instrumentov večinoma izdaja pooblaščenca oseba, brez ustreznih pojasnil stranke.
- 3.5 Stranka želi investirati v naložbe v državah, ki so navedene na seznamu držav, pri katerih obstaja visoko ali povečano tveganje za pojava pranja denarja in financiranja terorizma.
- 3.6 Stranka kupuje ali prodaja vrednostne papirje, ki se glasijo na prinosnika, ali vrednostne papirje, ki ne kotirajo na organiziranih trgih vrednostnih papirjev in pri katerih je težko določiti njihovo ceno, pri tem pa ne poda ustreznih pojasnil o izvoru sredstev, datumu in načinu pridobitve, ceni, ipd..

4. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA ZAPOSLENE PRI ZAVEZANCU

- 4.1 Zaposleni se ob izvrševanju posameznih naročil, povezanih z določeno stranko ali strankami, nenavadno ali sumljivo obnašajo.
- 4.2 Zaposleni se v povezavi z določenimi transakcijami, posli ali strankami izogibajo poročanju oziroma namerno dajejo nepopolne podatke.
- 4.3 Zaposleni vedoma kršijo interna navodila zavezanca.

PRILOGA 2 - Seznam indikatorjev za prepoznavanje sumljivih transakcij s področja financiranja terorizma
--

V nadaljevanju so predstavljeni splošni indikatorji, ki veljajo za vse vrste zavezancev

1. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA RAČUN

- 1.1 Na računu je za poslovanje pooblaščenih več oseb, ki niso v očitnem sorodstvenem razmerju.
- 1.2 Račun odprt za pravno osebo, ki ima enak naslov kot druga pravna oseba, na katerih je za poslovanje pooblaščen ista fizična oseba.
- 1.3 Fizična oseba odpre več računov, na katere prejema majhna nakazila.
- 1.4 Račun odpira fizična ali pravna oseba, ki je vključena v aktivnosti zavezanca ali fundacije, ki podpira cilje in zahteve teroristične organizacije.
- 1.5 Račun odpira fizična ali pravna oseba, ki bi lahko bila povezana s teroristično organizacijo.

2. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA SKLENITEV POSLOVNEGA RAZMERJA

- 2.1 Poslovno razmerje se sklepa za pravno osebo, ki ima enak naslov kot druga pravna oseba, na katerih je za poslovanje pooblaščen ista fizična oseba.
- 2.2 Fizična oseba sklene več razmerij, na podlagi katerih sklene več manjših poslov.
- 2.3 Poslovno razmerje sklepa fizična ali pravna oseba, ki je vključena v aktivnosti zavezanca ali fundacije, ki podpira cilje in zahteve teroristične organizacije.
- 2.4 Razmerje sklepa fizična ali pravna oseba, ki bi lahko bila povezana s teroristično organizacijo.

3. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA STRANKO

- 3.1 Stranka želi vstopiti v poslovno razmerje, ki ni skladno z njenimi cilji.
- 3.2 Ni logične povezave med izvršenimi posli in dejavnostjo stranke.
- 3.3 Izjave in podatki pri postopku identifikacije so nekonsistentni (napačno navajanje prebivališča državljanstva, priimka, datuma rojstva, naziva podjetja, sedeža podjetja, dejavnosti).
- 3.4 Veliko število pooblaščenecv za sklepanje poslov v imenu pravne osebe ali neprofitne organizacije.

- 3.5 Stranka prihaja (ima stalno ali začasno bivališče) iz države ali regije, ki podpira terorizem ali financiranje terorizma.
- 3.6 Stranka se nahaja na seznamu Varnostnega sveta Združenih narodov ali na seznamu Evropske unije, zoper katero velja omejevalni ukrep prepovedi posedovanja in razpolaganja s finančnimi sredstvi .

4. INDIKATORJI, KI SO POVEZANI Z NALOŽBAMI

- 4.1 Ista oseba izvrši več transakcij v isti podružnici z očitnim namenom uporabe različnih blagajnikov.
- 4.2 Polog nepreštete gotovine, ki se po štetju položi na račun v zneskih, za katere ne velja obveznost identifikacije ali sporočanja.
- 4.3 Uporaba produkta, za katerega se plača visoka provizija (npr. Western Union, MoneyGram).
- 4.4 Pri transakciji stranka uporablja produkte (vrednostni papirji, čeki...) z neformalnimi zapisi, inicialkami, znaki.

5. INDIKATORJI, KI SE NANAŠAJO NA NEPROFITNE ORGANIZACIJE (NPO)

- 5.1 Neprofitna organizacija ne oddaja letnih poročil pristojnim državnim organom ali nadzornemu organu.
- 5.2 Visoka in nejasna poraba sredstev za stroške, ki niso povezani z dejavnostjo neprofitne organizacije.
- 5.3 Neprofitna organizacija nima programa o pridobivanju niti doniranju ali porabi sredstev.
- 5.4 Neprofitna organizacija nima dokumentacije o splošnih administrativnih zadevah, sprejetih odločitvah, politiki delovanja.
- 5.5 Neprofitna organizacija nima vzpostavljenih mehanizmov za preverjanje ali je donacija dosegla pravega uporabnika ali namen.
- 5.6 Visok procent donacij neprofitne organizacije iz tujih držav ali v tuje države.
- 5.7 Visoki zneski donacij določenega posameznika v neprofitno organizacijo.
- 5.8 Donacije neprofitne organizacije so namenjene samo ozki skupini posameznikov.
- 5.9 Finančne aktivnosti neprofitnih organizacij se ne skladajo s cilji in nameni, za katere je bila ustanovljena neprofitna organizacija.
- 5.10 Neprofitna organizacija nakazuje sredstva v države ali regije, ki so znane po tem, da podpirajo terorizem ali financiranje terorizma.
- 5.11 Neprofitna organizacija večino svojih transakcij opravi v gotovini.
- 5.12 Velik del finančnih sredstev neprofitne organizacije se hrani v priročni blagajni.
- 5.13 Finančna sredstva neprofitne organizacije se nahajajo na računih fizičnih oseb.

PRILOGA 3 – Drugi sezname

1. Seznam držav zoper katere veljajo omejevalni ukrepi je dostopen na spletni strani Ministrstva za zunanje zadeve:
http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika_in_mednarodno_pravo/mednarodna_varnost/o_mejevalni_ukrepi/
2. Ocena stopnje korupcije (Corruption Perception Index) v posamezni državi s strani organizacije Transparency International:
http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi
3. Seznam držav iz 50. člena ZPPDFT-1, ki je objavljen na spletni strani Urada:
http://www.uppd.gov.si/si/javne_objave/seznam_drzav_50_clen_zppdft_1/

Številka: 4029-32/2017-50

Agencija za trg vrednostnih papirjev

mag. Miloš Čas

predsednik Sveta